

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 814

vineri 3 septembrie 1965

8 pagini 25 bani

CONSFĂTURILE RAIONALE

Intrate în tradiția învățămîntului nostru, consfăturile raionale ale membrilor corpului didactic prilejuesc la fiecare început de an abordarea, în largi colective, a problemelor majore ale școlii.

Anul acesta consfăturile au loc la scurt timp după ce, cu profund și unanim entuziasm, poporul nostru a primit Directivele celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român. Adezuniunea totală a poporului la documentele Congresului se materializează în tot mai numeroase acțiuni și inițiative menite să ducă la transpunerea cu succes în viață a hotărîrilor partidului. La eforturile generale de înlăptuire a grandiosului plan de dezvoltare a patriei, conceput științific și cu deosebită clarviziune de către partid, se alătură cu abnegație și membrii corpului didactic, detașamentul cel mai numeros al intelectualității noastre.

Obiectivul principal al actualelor consfătuiri îl va constitui, cum e și firește, dezbaterea sarcinilor care revin școlii în lumina documentelor celui de al IX-lea Congres al partidului. Ca „principal izvor de cultură și factor de civilizație”, cum a fost definită la Congres, școala este chemată să-și sporească necontenit eforturile spre a ridica pe o treaptă tot mai înaltă calitatea procesului instructiv-educativ. „Unul din obiectivele importante ale politicii partidului și statului nostru — se precizează în Raportul prezentat la Congres de tovarășul Nicolae Ceaușescu — îl constituie dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele”. Învățămîntul din țara noastră, se spune în continuare în raport, „joacă un rol de seamă în formarea tinerelor generații și educarea omului nou, în ridicarea nivelului cultural și de conștiință al întregului popor în spiritul înaltei idei ale umanismului socialist”.

Sarcini de asemenea amploare se înlăptuiesc numai prin participarea vie, plină de pasiune a fiecărui învățător, a fiecărui profesor, a fiecărui slujitor al învățămîntului. Consfăturile sînt un bun mijloc de pregătire pentru munca de răspundere care ne așteaptă.

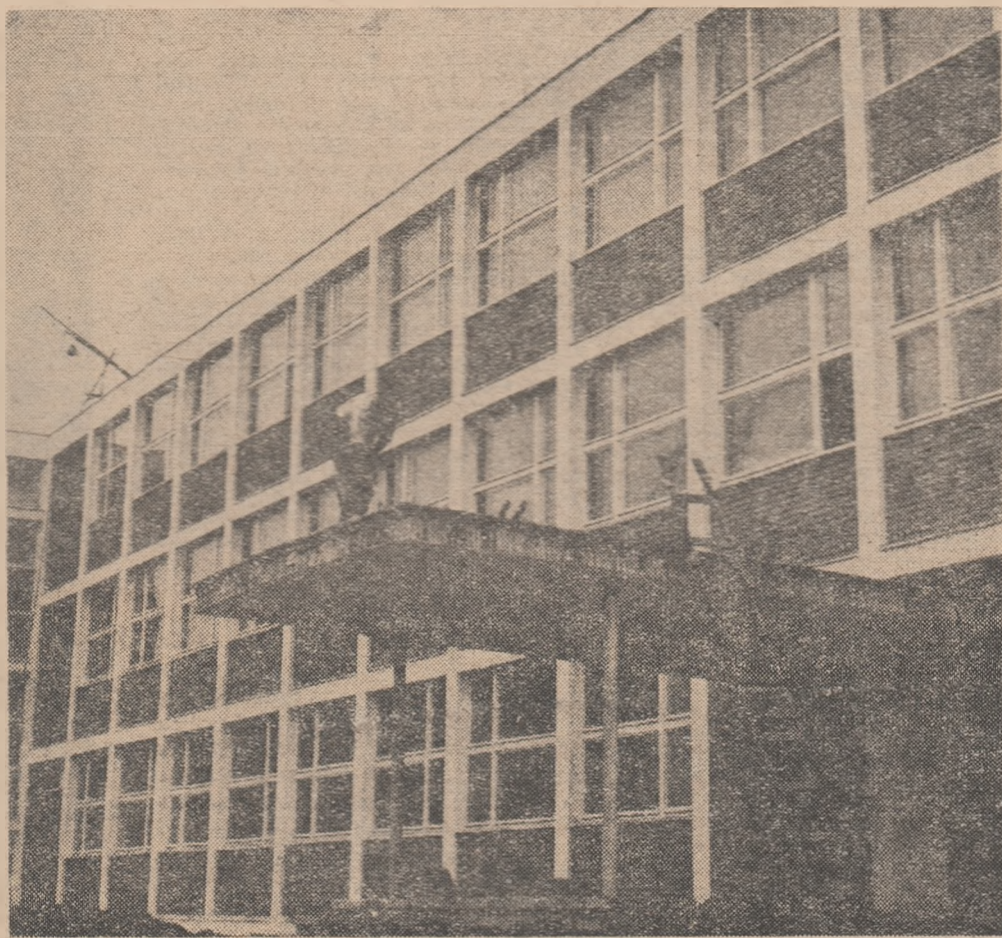
Desigur, calitatea muncii școlare depinde în primul rînd de calitatea programelor, a manualelor. Rezoluția adoptată la Congres cere Ministerului Învățămîntului să ia măsuri pentru perfecționarea acestor instrumente de lucru în învățămîntul de toate gradele. De aceea, în consfătuiri trebuie să se valorifice din plin observațiile și propunerile făcute de cadrele didactice pe marginea lor. Dar procesul instructiv-educativ trebuie să crească în bună măsură prin activitatea practică, de fiecare zi a învățătorilor și profesorilor, prin predarea în tot mai bune condiții a obiectelor de învățămînt. Mergînd pe linia perfecționării metodelor clasice de predare, a aplicării lor creatoare, este de acută actualitate și nevoia descoperirii altora noi, moderne, corespunzătoare noilor condiții și sarcini. Cerințele actuale ale predării, cînd volumul de cunoștințe acumulate de omenire a crescut deosebit de mult, impun preocuparea stăruitoare pentru descoperirea unor noi metode și procedee, care să ușureze înțelegerea, să stimuleze gîndirea elevilor, să-i pregătească pentru munca independentă. Experiența acumulată în această direcție de învățătorii și profesorii noștri trebuie să fie prezentată cu mărinimie în consfăturile raionale, după ce fiecare și-a precizat concluziile proprii și a chibzuit profund asupra unui mod clar de expunere.

Consfăturile vor lua de asemenea în dezbateră, pe secții, eficiența folosirii materialului didactic la lecții. Se impun discuții, în legătură cu aceasta, modul de folosire a materialului didactic în predare, confecționarea lui cu mijloace proprii, păstrarea lui. Pornind de la realitățile concrete ale fiecărei discipline predată în învățămînt, va trebui să se analizeze cerințele psihologice și pedagogice care impun folosirea materialului didactic în procesul de învățămînt, formele de îmbinare a experienței profesorului cu utilizarea mijloacelor intuitive, varietatea formelor de material didactic și metodică folosirii lui în funcție de obiectul de învățămînt, de tipul lecției, de etapele de desfășurare ale acestuia, de particularitățile de vîrstă ale elevilor. Este de asemenea necesar să se ia în discuție munca metodică ce se desfășoară în școli și în cercurile pedagogice în vederea îndrumării învățătorilor și profesorilor în ce privește folosirea materialului didactic și în vederea popularizării experienței înaintate în acest domeniu.

În după-amiaza celei de a doua zile, consfăturile raionale se vor preocupa de munca de educare a elevilor

(Continuare în pag. 2-a)

În ajun de nou an școlar

Urmarele lucrări la noua construcție școlară din cartierul Drumul Taberei

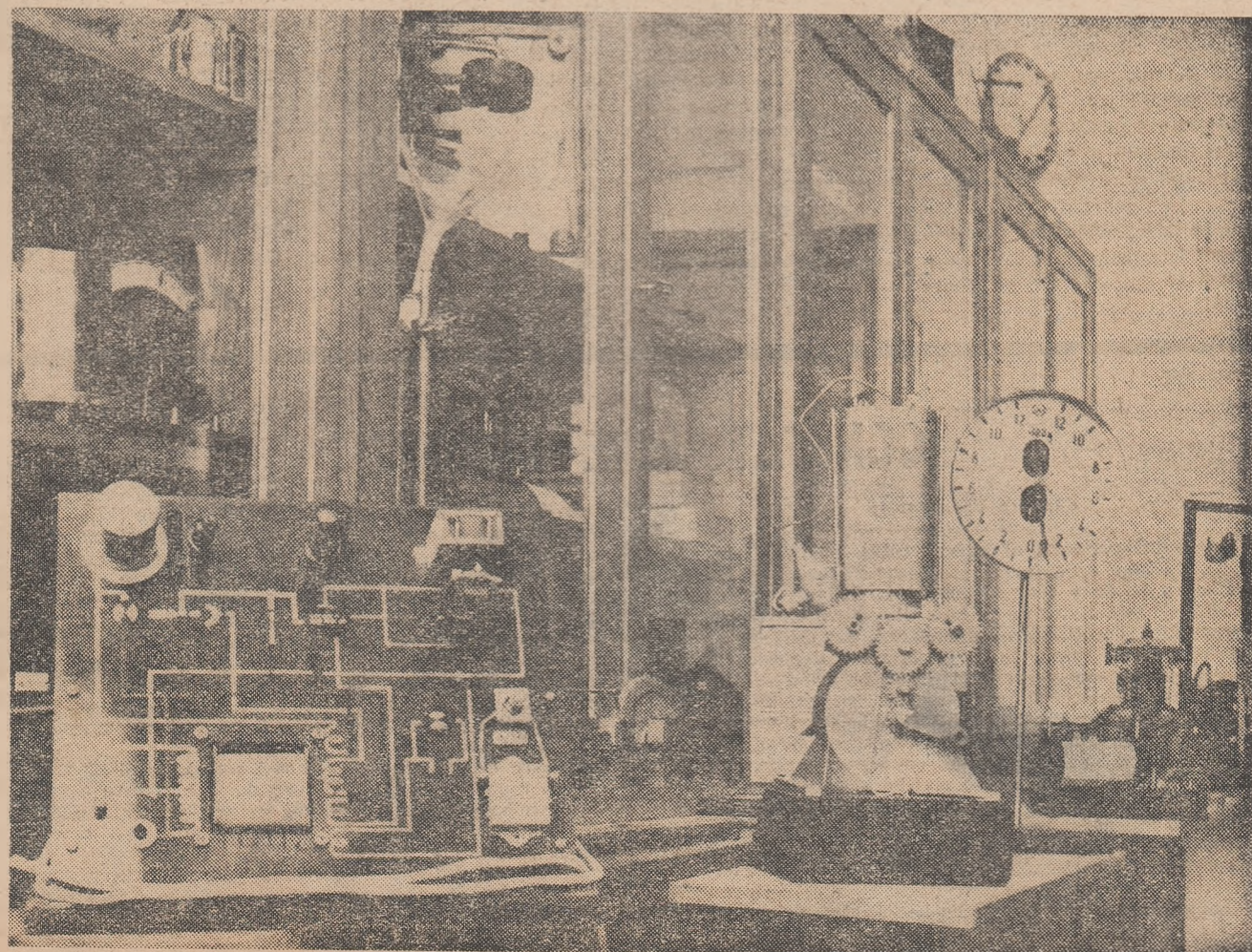
În patria noastră nu se preocupă nimeni pentru a crea școlilor condiții tot mai bune de muncă.

Să ne oprim puțin asupra semnificației citorva cifre legate de înlăptuirile obținute în acest domeniu. 24.000 de săli de clasă, cîte s-au construit în anii șesenalului echivalează cu 3.000 de clădiri școlare, fiecare avînd 8 săli de clasă. Așadar, aproape pentru fiecare comună cîte o școală nouă, construită numai în ultimii șase ani!

Anual școlile au fost dotate cu material didactic în valoare de zeci de milioane de lei. Pentru confecționarea lui, în afara I.M.D.-ului mai lucrează încă 23 de întreprinderi industriale. Numai valoarea materialului didactic cu care vor fi înzestrate școlile în noul an școlar se ridică la impunătoarea sumă de peste 45 de milioane lei.

Mobilierul școlar cu care se înnoiesc școlile în acest an are o valoare de aproape 140 de milioane lei, iar cazarmamentul pentru internate peste 35 milioane lei.

În laboratorul de fizică al Liceului nr. 30 din Capitală, omenirea e desăvîrșită

VASILE ALECSANDRI

Zilele acestea s-au împlinit 75 de ani de la moartea lui Vasile Alecsandri. Ctitor al literaturii naționale moderne, identificat în veacul trecut cu însuși destinul poeziei românești, legat prin activitatea sa creatoare de întreaga istorie a țării noastre dintre anii 1840—1890. Alecsandri ocupă în conștiința veacului al XIX-lea, până la apariția lui Eminescu, locul cel dintâi pe scara valorilor noastre literare.

Ca folclorist, ca poet, dramaturg, prozator, gazetar, militant revoluționar, om politic, conducător de publicații, autor de strălucite memorii și purtător al unei uriașe corespondențe de interes obșteșc, Vasile Alecsandri și-a asigurat, prin această multilaterală activitate, un incontestabil prestigiu.

În zilele noastre personalitatea sa se proiectează ca un impunător monument al culturii și literaturii noastre naționale. Opera lui este și astăzi, după trei sferturi de veac de la moartea poetului proaspătă, valoroasă, vie și durabilă. Alecsandri a fost o personalitate uriașă, cu numeroase și excepționale merite care îi asigură acea *regalitate literară*, ce avea să constituie un nesecat izvor de învățături și sugestii pentru toți marii scriitori care i-au urmat. Pe Alecsandri îl așează în rândurile marilor noștri clasici afit marile virtuți artistice ale operei, cit și sensul ei profund uman și profund național. Hașdeu se simte copleșit de personalitatea literară a lui Alecsandri — cum o și mărturisește — iar marele Eminescu recunoaște permanența virtuților creatoare ale poetului și-l elogiază în *Epigonii*, numindu-l, între înaintași, *regele poeziei* — recunoaștere suverană amplificată mai târziu și în alte cuvinte: „Alecsandri e în generația veche a ceea ce și-a încuscrit din capul locului talentul său individual cu geniul poporului românesc”.

Alecsandri ne-a lăsat moștenire o operă vastă și de o permanentă valoare. Ceea ce dinamizează în opera sa este, cu deosebire, iubirea de patrie și de popor, manifestată în cele mai variate chipuri. Este de remarcat mai întâi că legăturile pretimpurii și nemijlocite ale lui Alecsandri cu poezia populară i-au deschis poetului și literaturii române perspective nebănuite. Creația sa poetică evoluează de la început sub semnul geniului popular. Nici cultura lui literară impresionantă și nici îndelungata lui ședere la Paris, nu l-au putut abate de la rostul lui de a fi fost cel dintâi restaurator al geniului poeziei noastre populare. Cele două volume de debut din 1853, *Batade adunate și îndreptate*, republicate în 1866 sub titlul *Poezii populare ale românilor*, adunate și întocmite, pun în lumină contribuția poetului la ștefuirea nemuritoarelor creații populare, culese în peregrinările sale prin munții și văile Moldovei de sus și de jos. Sub-

liniind importanța acestor culegeri „întocmite”, Bolintineanu arată în romanul său *Manoil* că Alecsandri „a făcut mai mult decât toți poeții noștri, reinviind muza populară, care de secole zăcea uitată și care era amenințată a se pierde...”.

În primul volum de poezii originale ale lui Alecsandri, *Doine și lucrămioare*, publicat la Paris în 1853 și care cuprinde producția sa artistică dintr-un întreg deceniu, poetul urmează îndelaproape nu numai conținutul de idei și sentimente ale poeziei populare, dar și modul ei de expresie, sprinteneala, ritmul ei legănat. Dragostea fierbinte a lui Alecsandri față de folclor o demonstrează o dată mai mult. *Legendele sale* de mai târziu. Un alt loc însemnat în creația sa, îl ocupă poezia naturii. *Pastelurile* lui Alecsandri oglindesc incântătoarele priveliști ale patriei și dragostea statornică a poetului față de meleagurile în mijlocul cărora a copilărit și a trăit. El reprezintă, cum spune acad. Perpessicius, „o oază din cele mai odihnitoare, una din insulele cele mai izolate și mai ferite de furtuni din arhipelagul acesta atit de variat al poeziei noastre descriptive. Pastelurile sint *Georgicele* noastre ajustate la meridianul nostru moldav...”. Prin acele minunate tablouri din natură pe care le oferă, prin modul de confesiune lirică a poetului — discret, armonios, clasic — pastelurile lui Alecsandri rămân mereu proaspete, înviorătoare, mereu actuale. Pline de optimism, de o puternică dragoste de viață, ele constituie o adevărată școală de simplitate și măsură. Valoarea lor educativă este inepuizabilă — și școala noastră trebuie s-o folosească din plin. Căci, cu adevărat, ce poate fi mai tonifiant și mai firesc, totodată, decât entuziasmul juvenil al poetului și capacitatea lui de a trăi emoțiile redeșteptării naturii, puse în mișcare de solii anotimpului tinereții, ca, de pildă în *Oaspeții primăverii*, *Dimineața*, *Cucoarele*, apoi atmosfera de pace, de basm, de feerie din *Lunca din Mircești*, *Malul Siretului*, *Concertul din luncă*. Dar versurile în care evocă muncile agricole ca pe niște adevărate ceremonii festive: „*Sfântă muncă de la țară, izvor sacru de rodire, / Tu legi omul cu pământul într-o dulce înfrățire!*”...

Acestor realizări artistice ale bardului de la Mircești, poate cele mai durabile din întregă sa existență literară, li se adăuga și cele ale rapsodului național. Se știe că încă din tinerețe, avînd prilejul să călătorească în Europa acelei epoci pline de zbuciumul revoluțiilor burghezo-democratice, poetul se alătură celor mai luminate spirite ale vremii și luptă pentru eliberarea poporului din starea de iobăgie, pentru unirea românilor de pretutindeni, pentru independența națională și pentru

formarea unei culturi naționale progresiste. Alecsandri este autorul memorabilului marș al revoluției de la 1848, *Deșteptarea României*; el a scris nemuritoare *Horă a Unirii* și tot el a publicat ciclul *Ostașii noștri*, cuprinzînd cele mai elogiase poezii închinete oamenilor simpli din popor, eroi ai războiului pentru neatinare națională din 1877, care a însemnat pentru Alecsandri cea mai mare încununare a năzuințelor sale: „De-acum mă pot duce pe urmele amicilor mei dispăruți — spunea poetul — mi-am văzut visul cu ochii”.

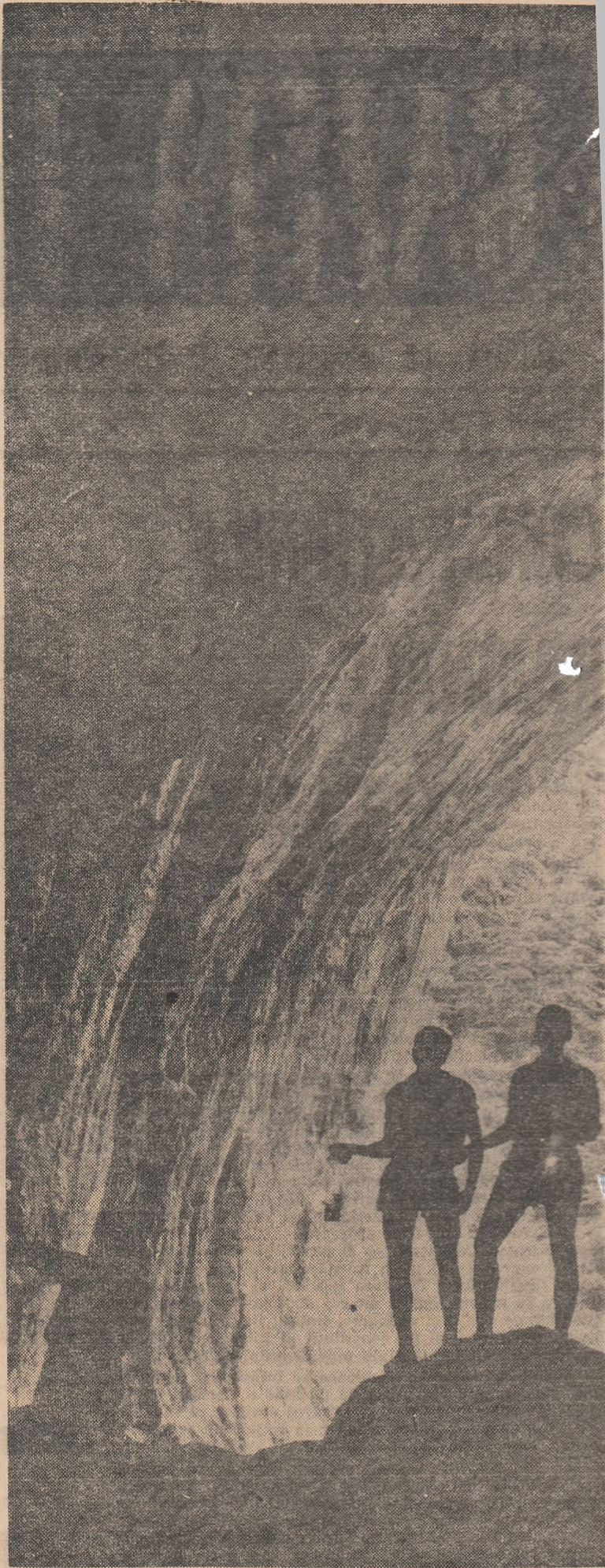
Victoriei de pe cîmpul de luptă a ostașilor, cu soarta cărora se identifica, i se alătură victoria poetului la concursul literar de la Montpellier, din vara anului 1878, unde Alecsandri este laureat pentru *Cîntecul Gintei Latine* și sărbătorit triumfal, recunoscîndu-i-se încă o dată și pe plan internațional, celebritatea literară. Astfel că, poetul francez *Mistral* — una din cele mai proeminente personalități poetice ale veacului — îl apoteozează pentru succesul său, arătînd că Provența întreagă îl slăvește și i se închină, iar cînd se stinge din viață, în vara anului 1890, în tihna Mirceștilor săi, o publicație engleză îl numește în necrologul său *Homerul de la Dunăre*. Nicolae Iorga îl socotește „o intrupare a geniului național”, iar țărani de la Mircești și din toate satele de pe întinsul patriei eliberate, îl fixează în conștiința lor ca pe un erou legendar.

Dar nu numai poezia, ci și proza lui Alecsandri, de la *Buchetiera din Florența* din 1840 și pînă la amintirile și relațiile sale de călătorie și tot pe-atît și prodigioasă sa operă dramatică (este autorul a peste 50 de piese de teatru), de la *Iorgu de la Sadagura* pînă la cele trei drame istorice, rămase permanente în repertoriul nostru național, *Despot Vodă*, *Ovidiu* și *Fintina Blanduziei*, demonstrează eforturile susținute ale lui Alecsandri de a ridica literatura românească pe cea mai înaltă treaptă.

Cu Alecsandri, literatura noastră săvîrșește un uriaș salt înainte, de la producțiile minore de dinainte de 1840, la marile creații de după 1880 ale lui Eminescu, Creangă, Caragiale.

În lumina acestor considerații, este lesne de înțeles atît locul pe care-l ocupă Alecsandri printre clasicii literaturii noastre, precum și importanța pe care o are studierea operei sale în școală. Suflul generos, nobil, spiritul patriotic ce străbate activitatea sa prodigioasă fac ca opera lui să aibă o puternică valoare educativă. Rămîne ca școala, profesorii și învățătorii să știe arăta elevilor toate luminile care izvorăsc din ea.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

În ultimele zile
ale vacanței

CONSFĂTURILE RAIONALE

(Urmare din pag. 1)

și exemplul personal al educatorului. Școlii îi revine înalta misiune de a forma constructorii unei noi societăți, de a le da o educație corespunzătoare cerințelor societății socialiste, de a face din elevi oameni cu o personalitate multilateral dezvoltată, capabili și pasionați în muncă, luminați, culți, cu puternice convingeri și sentimente moral-cetățenești, devotați cauzei partidului, intereselor vitale ale poporului nostru. În munca pentru dezvoltarea acestor trăsături la elevii noștri s-a acumulat o experiență bogată. Rămîne ca membrii corpului didactic să infățșeze la consfătuiri căile și mijloacele care i-au dus la cele mai bune rezultate, fie folosînd lecțiile, fie prin activitățile în afara clasei, sau prin cele extrașcolare.

Este bine că actualele consfătuiri îndeamnă în mod expres, prin tematica lor, pe învățători și profesori să mediteze la exemplul pe care-l dau elevilor prin munca și comportarea lor, să analizeze cu spirit autocritic

activitatea lor de educatori. Se știe că educația se face nu atît prin vorbe, cit prin fapte. Au și vorbele, îndemnul, recomandările, valoarea lor, dar această valoare e consolidată și crescută prin fapte, prin exemplul dat. Educatorul este privit cu încredere de elev. După exemplul pe care i-l oferă educatorul, elevul își măsoară propriile-i fapte și acest lucru el îl declară cu sinceritate. Este necesar să se ia în discuție exemple concrete cu care să se illustreze aspecte pozitive sau negative în ce privește comportarea, modul de a gîndi și a acționa al educatorilor, atitudinea față de muncă și față de oameni, ținuta.

Fiecare om al școlii dorește și este capabil să muncească mereu mai bine, fiecare dorește și este capabil să contribuie la îmbunătățirea muncii generale, pentru ca învățămîntul, pregătirea tinerelor generații să urce noi trepte.

Dragostea și interesul oamenilor școlii pentru opera pe care sint chemați să o îndeplinească s-a manifestat puternic în zilele din preajma Congresului partidului,

cînd întregul nostru popor a participat la dezbaterile proiectelor de Directive. Propunerile exprimate cu acest prilej de învățători și profesori au arătat forța gîndirii lor creatoare, inițiativa lor valoroasă, bogăția de idei, de sugestii de care sint capabili.

Consfătuirile prilejuiesc dezbaterile amănunțite a multiplelor aspecte ale activității școlare de care depinde ridicarea ei calitativă. De la precedentele consfătuiri raionale și pînă acum activitatea creatoare a învățătorilor și profesorilor a seos la iveală pretutindeni, în fiecare școală și clasă, noul prin care școala noastră merge înainte. Rodul muncii creatoare trebuie împărțit acum tuturor. Consfătuirile raionale sint menite să înarmeze pe fiecare învățător și profesor, pe fiecare diriginte sau director de școală cu experiența înaintată acumulată în școlile de pe întreg cuprinsul raionului, să întărească prin experiența cîștigată pe fiecare slujitor al școlii pentru activitatea din anul școlar care începe.

Să facem totul pentru ca actualele consfătuiri să-și împlinescă, la înălțime menirea, înarmînd pe fiecare participant pentru traducerea în viață cu deplin succes a sarcinilor trasate școlii la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

ÎNAINTEA STARTULUI

Seriozitate

și conștiințiozitate

Ne aflăm așadar la mai puțin de două săptămâni înaintea datei de 15 septembrie. Până acum în toate regiunile țării s-au depus eforturi ca pregătirile cerute de startul pe care-l vom lua alături de elevii noștri să se desfășoare și să se încheie potrivit programărilor pentru ca nimic să nu împiedice urcușul elevilor spre înălțimile științei, culturii, înaintarea să nu aibă obstacole. Vestile sosite de la secțiile de învățământ, din numeroase școli anunță că în direcțiile principale ale acestor pregătiri lucrările s-au încheiat încă înainte de 1 septembrie. Cea mai mare parte a noilor construcții școlare, au fost predate de constructorii beneficiarilor. În regiunile Galați, Brașov, Argeș, toate construcțiile prevăzute pentru noul an școlar sînt gata să-și primească oaspeții. Este demn de menționat că datorită ritmului înalt al construcțiilor școlare un mare număr de școli au acum posibilitatea să organizeze cursurile într-o singură serie, în prima jumătate a zilei.

Un volum mare de muncă a fost cerut de lucrările de reparații curente, de întreținere și zugrăveli interioare și de alte asemenea lucrări. Și în această privință sondajul efectuat de redacția anunță un bilanț în general pozitiv. În regiunea Hunedoara, de pildă, aceste lucrări au cuprins un număr de peste 800 de localități școlare, valoarea lor ridicându-se la multe sute de mii de lei. De fapt valoarea lucrărilor (și acest lucru este cât se poate de semnificativ), este cu mult mai mare, o bună parte din ele făcându-se prin muncă patriotică a cetățenilor, elevilor și cadrelor didactice.

Pentru seriozitatea și conștiințiozitatea manifestată în ce privește pregătirea bazei materiale pe care o implică reînceperea cursurilor școlare ni se par edificatoare preocupările cadrelor didactice, inspectorilor și directorilor de școli din raionul Deta. Astfel, din cele 56 unități școlare existente în raion, 54 sînt complet gata cu pregătirile. Lucrările de reparații și curățenie au fost de mult încheiate. Mobilierul nou în valoare de peste 400 000 lei, materialul didactic în valoare de peste 60 000 lei au și ajuns în clase și laboratoare. Aprovizionarea cu combustibil pentru întreaga durată a viitorului an școlar este încheiată, lucrările de încadrări sînt de asemenea, terminate. Manualele, pe care statul le acordă gratuit tuturor elevilor din școlile patriei, au ajuns în fiecare școală, cu alte cuvinte există toate condițiile pentru a preluda un start bun.

Tărăgănări

și consecințe

Dar există și altfel de situații în care pregătirile, în aspectele menționate pînă acum, sînt departe de a fi satisfăcătoare. Din fericire asemenea situații se referă la unități izolate, dar care pot fi înlăturate în mai multe raioane și tocmai acest lucru e de natură totuși să îngrijoreze. Faptul că mai sînt șantiere de construcții cu lucrările rămase în urmă, că există școli în care lucrările de reparații curente nu s-au terminat, că nu prețutindeni s-au făcut aprovizionările convenite cu material didactic, combustibil, mobilier etc. reflectă un stil de muncă defectuos. Se impun urgente măsuri pentru a evita erorile ce se creează în astfel de cazuri cînd zilele

de cursuri sînt perturbate de pregătirile care trebuiau de mult terminate. Deși n-am fi voit să argumentăm la modul atît de concret ne vom referi totuși la un exemplu. Școala generală de 8 ani din comuna Negrițeasca, raionul Gura Humorului, s-a aflat în toată iernii trecute în situația de a întrerupe cursurile din lipsă de combustibil. Ar părea de necrezut, dacă avem în vedere faptul că școala se găsește în mijlocul unor întinse păduri aflate în exploatare. Și totuși aceasta a fost situația. A trebuit să intervină organele raionale ca într-o noapte să mobilizeze forțe, necesare atunci în alte sectoare de activitate, pentru a se evita întreruperea cursurilor. Era de așteptat ca anul acesta să se manifeste mai multă prevedere. Nu s-a întimplat așa. Toată vara, cînd timpul frumos permitea aprovizionarea școlii cu combustibil, lucrurile s-au tărăgănat, așa fel încît la sfîrșitul lunii august școala era încă fără nici un lemn. Nu știm în ce proporție răspunderile pentru astfel de situație se împart între directorul școlii și sfatul popular al comunei. De altfel în acest raion se află în aceeași situație și școlile din Ostra și Cașvana și nu sîntem siguri că în alte raioane nu s-ar mai putea găsi, de asemenea, astfel de cazuri.

Exemplificînd rămănerile în urmă, ne-am referit doar la una din laturile legate de problema pregătirii bazei materiale pentru noul an școlar. Asta nu înseamnă că în celelalte nu ar exista, de asemenea, cazuri deficitare. De aceea, este imperios necesar ca secțiile de învățământ să reanalizeze la fața locului stadiul, măsurile convenite, să ia urgent aceste măsuri.

Contracte

nerespectate

Anul acesta în laboratoarele școlilor va intra material didactic în valoare de zeci de milioane de lei. Este de prisos să mai insistăm asupra importanței materialului didactic, al contribuției lui la buna desfășurare a activității în anul care bate la ușă. Ne vom referi, de aceea, la o problemă care se leagă strict de pregătirea deschiderii anului școlar, aceea a modului în care sînt respectate contractele de livrare a materialului didactic de către Baza de aprovizionare și desfacere din București.

Secțiile de învățământ au contractat, pe baza listelor de comenzi, materialul didactic necesar, în funcție de prevederile bugetare. Comenzile s-au făcut în termen și urmau să fie livrate trimestrial, potrivit defalcărilor bugetare înscrise, de altfel, în contracte. Secțiile de învățământ ne-au semnalat însă faptul că în trimestrele I și II ale anului calendaristic au primit numai o parte de materiale contractate, restul la sfîrșitul anului. Așa s-a întimplat, în trecut cu secția de învățământ a raionului Gura Humorului, care a fost silită să facă plăți în trimestrul III (și a reușit să le facă recurgînd la virări de credite de la alte articole) pentru material didactic prevăzut să fie livrat în trimestrele anterioare. Ceea ce este însă mai grav este faptul că asemenea situații afectează direct munca din școală. Materialul didactic pe care școlile din Gura Humorului l-au primit în luna decembrie n-a mai putut fi utilizat în predare, deoarece o bună parte din acesta era destinat, după programe, ilustrării lecțiilor din primul trimestru al anului școlar. Rezultă că s-au făcut investiții inutilizabile timp de un an de zile.

Credem că nu se poate trece cu îngăduință peste astfel de situații, că este nepermisă încălcarea în acest mod a contractelor încheiate de B.A.D., că se impune o analiză amănunțită a cauzelor care generează nerespectarea angajamentelor.

Factorul hotărîtor

rămîne dascălul

Școlarizarea rămîne una din problemele de bază ale începutului oricărui an școlar. Zic ale începutului, întrucît cele mai multe „dificultăți” se manifestă cu precădere tocmai în această etapă. Datele oferite de anii școlari precedenți sînt convingătoare. Regiunea Iași, de pildă, înregistra în primele săptămîni de școală cifre record de absențe. După aceea situația se îmbunătățește substanțial. Care este explicația? Argumentul că o parte din elevi erau reținuți de către părinți la anumite treburi gospodărești este ușor de înlăturat, întrucît asemenea treburi gospodărești continuau să existe și după ce frecvența devenea bună. Pe de altă parte, marea majoritate a școlilor își începeau activitatea din prima zi cu procentul ideal de școlarizare și frecvență. Nu rămîne decît concluzia că școlarizarea și frecvența de sută la sută se obțin în urma unei bune pregătiri prealabile, că factorul hotărîtor al acestei pregătiri rămîne tot dascălul, școala.

Uneori sîntem tentați să apreciem ca satisfăcător procentul de 99 la sută copii de vîrstă școlară cuprinși în școală. Faptul că doar un singur procent ne mai desparte de cifra ideală ni se pare neînsemnat. Ne reprezentăm mai greu semnificația și consecințele acestui procent. 99 la sută reprezintă, după părerea noastră, fenomenul de masă care le-ar da dreptul să afirme că școlarizarea și frecvența sînt probleme rezolvate. De parte însă de a fi așa, căci dacă raportăm procentul la cifra de peste 3 000 000 de copii din învățământul de cultură generală ajungem la impunătoarea cifră de 30 000. Or, 30 000 de copii rămași în afara școlii nu ne mai îngăduie să trecem cu ușurință peste procentul amintit. Din fericire realitățile nu duc la această cifră, întrucît procentul de 100 la sută școlarizare este acum o realizare a celor mai multe școli. Dar nici acest lucru nu ne poate liniști pentru că nu putem admite ca nici măcar un singur cetățean al patriei noastre să fie lipsit de cultura generală a celor 8 ani de școală.

Rețeaua școlilor generale s-a extins anul acesta încă mai mult, ajungînd pînă în cele mai izolate localități. S-au înființat totodată pe lingă numeroase școli sătești internate școlare. Și numărul burselor, cum știm cu toții, a crescut. A crede însă că aceste măsuri ar putea fi hotărîtoare în problema aici în discuție, înseamnă să ne amăgim singuri. Ele au desigur o importanță majoră, dar singure nu pot decide balanța cîntarului în favoarea țelului nostru. Este necesar ca pe această balanță să suprapunem interesul, preocuparea, munca noastră stăruitoare.

N-am vrea să ne oprim asupra modului cum trebuie desfășurată propaganda pedagogică în rîndul părinților. El este determinat de situația oferită de fiecare caz în parte. Ceea ce am dori însă să subliniem e faptul că nu există greutăți de neînvinș în direcția lămuririi unor familii asupra datoriei lor de a trimite regulat la cursuri pe copiii lor.

Se știe că răspunderea în privința școlarizării și frecvenței nu revine exclusiv cadrelor didactice. O serie de alți factori pot ajuta sau împiedica rezolvarea acestei probleme. În legătură cu aceasta îmi vine în minte o situație, e adevărat cu totul aparte și cred că e unică în felul ei, dar din care se pot desprinde învățăminte utile. În raionul Gura Humorului într-o singură comună, Cașvana au rămas anul trecut necuprinși în clasele V—VIII un mare număr de elevi, în timp ce în majoritatea celorlalte comune, în condiții asemănătoare procentul de școlarizare era de sută la sută. Cadrele didactice au fost mobilizate să-și intensifice munca de lămurire a părinților. Mai mult, s-a al-

căruit o brigadă de inspectori de la raion care să-i ajute timp de cîteva luni. Și totuși situația nu s-a schimbat prea mult. Era greu să convingi prin vorbe cînd faptele unor ani în șir puneau piedici. Pregătirea nesatisfăcătoare a elevilor din această școală, datorită încadrărilor defectuoase cu profesori necalificați, au știrbit încrederea părinților, i-a determinat să nu-și mai lase copiii să continue studiile în clasele V—VIII. Dar încadrarea școlii cu un corp didactic competent era, la rîndul ei, determinată de crearea condițiilor bune de muncă și de viață. Organele raionale nu s-au îngrijit însă să creeze aceste condiții.

Un alt factor care a contribuit ca în această comună un atît de mare număr de copii să-și întrerupă studiile obligatorii este angajarea ilegală a lor la diferite munci de către ocoalele silvice Solca, Broșteni, Poiana Micului. În treacăt aș vrea să menționez că cei răspunzători cu angajările și-au luat măsuri de „precauție”. Pe statul de plată și în celelalte acte nu figurează copiii, ci părinții lor. În realitate, însă, munca o efectuează copiii. Așadar, atunci cînd examinăm răspunderile în domeniul datoriei de a cuprinde în școala generală de 8 ani pe absolut toți copiii patriei trebuie să avem în vedere întreg ansamblul de parametri care contribuie la realizarea procentului de sută la sută.

Pentru noua

generație

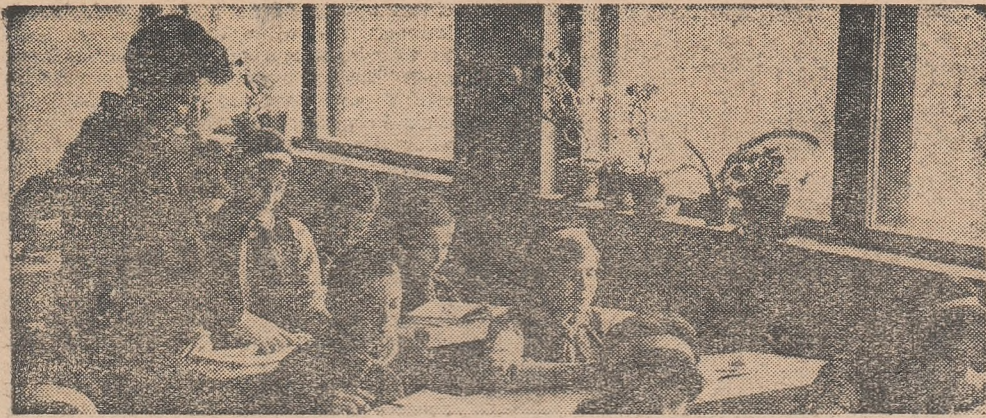
de educatori

Promoția de tineri învățători și profesori este anul acesta numeroasă. Școlile pedagogice și instituțiile de învățămînt superior au trimis în învățămîntul de cultură generală peste 9.500 de noi dascăli. Primirea lor și integrarea în colectivele didactice ridică probleme legate strîns de începutul anului școlar. Întrucît acești tineri absolvenți vor trebui să-și înceapă bine munca din prima zi de școală. Statul nostru a stabilit măsuri menite să le înlesnească munca, să-i scutească de grijile materiale imediate ale începutului carierei. Este impresionant să citești scrisorile prin care tinerii educatori își exprimă mulțumirile pentru condițiile ce li s-au creat la prezentarea la post, ca și dorința de a se statornicii în comunele în care-și desfășoară munca și de a răspunde printr-o activitate cât mai rodnică la atenția și bunăvoința cu care sînt înconjurați. Am citit asemenea scrisori din multe școli din raionul Gorj, din regiunea Ploiești și din multe alte localități.

În legătură cu primirea noilor dascăli s-a statornicit în multe regiuni și raioane un obicei, o tradiție. În ziua prezentării la post se organizează o festivitate de bun venit, în care se oferă flori noilor învățători și profesori, se exprimă nădejdi, se asumă angajamente. Este desigur impresionant și mobilizator. Astfel de festivități au avut loc anul trecut și în raioanele regiunii București. Dar, după încheierea lor, unii absolvenți, prezentîndu-se la posturile la care au fost numiți prin ordinul de repartizare și avînd încă proaspete în minte cuvintele însuflețitoare ce le-au fost adresate, și-au găsit posturile ocupate. Au fost trimiși de către directorii școlilor la raion. De la raion la regiune, unde au trebuit să aștepte zile în șir soluționarea problemei. Unora li s-a propus să meargă în alte localități decît cele alese la comisia de repartizare. Și toate acestea se petreceau după festivități atît de însuflețitoare. Alți tineri dascăli, de data aceasta în raionul Gilort, s-au prezentat la posturi pe care au trebuit să le părăsească pentru că nu au putut să-și găsească locuințe. Într-o convorbire telefonică pe tema locuințelor noilor cadre vicepresedintele sfatului popular al raionului Gilort ne spunea că probabil și anul acesta se va întimpla la fel! Asemenea oameni se întreabă apoi cu o nevinovată candoare de ce noi numiți în învățămînt își părăsesc posturile și nu se sfîșie să arunce vina pe lipsa de interes profesional a tinerilor respectivi. Este oare posibil ca în raionul Gilort să persiste o astfel de optică? N-ar fi mai bine, în interesul școlii, ca organele locale să examineze cu mai mult simț de răspundere obligațiile lor în direcția traducerii în viață a hotărîrilor de partid și de stat cu privire la condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice?

Sarcinile trasate de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, nădejdi exprimate de conducătorii partidului și statului, înalta prețuire acordată muncii corpului didactic ne îndeamnă să facem tot ce se poate face pentru ca noul an școlar să înscrie încă un succes de seamă la șirul de succese ale învățămîntului din România Socialistă.

Prof. CONSTANTIN RĂDOI

PROBLEME CE SE VOR DISCUTA LA CONSFĂTURILE

Personalul didactic din învățământul de cultură generală, pedagogic și de artă, educatoarele din învățământul preșcolar, cadrele didactice care predau în școlile profesionale, tehnice și tehnice de maștri se întâlnesc în zilele de 7 și 8 septembrie în consfătuiri raionale.

Pe ordinea de zi a consfătuirilor din acest an sînt înscrise probleme de cea mai mare însemnătate pentru bunul mers al activității școlare :

- Sarcinile care revin școlii în lumina documentelor celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.
- Eficiența folosirii materialului didactic la lecții.
- Munca de educare a elevilor și exemplul personal al educatorului.

În legătură cu toate aceste probleme vor trebui valorificate cu grijă în consfătuiri — prin aprecieri, observații și propuneri bazate pe o analiză atentă — roadele experienței acumulate de educatorii noștri, roadele gândirii lor creatoare, ale preocupărilor de a da răspuns chemării partidului la muncă stăruitoare pentru ridicarea nivelului calitativ al învățământului.

Pregătindu-se pentru consfătuiri oamenii școlii gîndesc cu seriozitate la aceste probleme. Iată cîteva din părerile exprimate.

Ce presupune buna conducere a școlii

Cu toții am auzit chemarea partidului la eforturi pentru calitate. Mobilizați de ea, colectivele de pedagogi se gîndesc stăruitor la posibilitățile de care dispun, la măsurile pe care le-ar putea lua pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare cu rezultate superioare.

Succesul în activitatea fiecărei școli îl asigură un complex întreg de factori. La unul aș vrea să mă opresc, fiindcă mi se pare de o importanță deosebită, cu implicații care presupun sarcini ce se cer împlinite încă înainte de deschiderea cursurilor : modul cum își concepe directorul organizarea întregii activități.

Am asemănat întotdeauna mecanismul muncii din școală cu acela al ceasornicului. În componența lui totul trebuie să se îmbine perfect și să se desfășoare într-o ordine bine gîndită, clar precizată, astfel încît să nu se producă goluri și rămăneri în urmă, adeseori ireparabile. Cel dintîi chemat să asigure această bună funcționare a aparatului de muncă este directorul, căruia, pe lângă buna pregătire profesională, i se cer și nete calități organizatorice. Îți poți da seama dacă directorul posedă asemenea calități chiar și numai uitîndu-te în planul de muncă al școlii. Dacă acesta cuprinde tot felul de mărunțuri, într-o încăleală din care este imposibil să te descurci — și în schimb problemele esențiale sînt tratate „la grămadă” — este ușor să înțelegi că după aceleași criterii și în același mod se face și „organizarea” procesului de muncă din școală.

Dacă, mergînd într-o școală cu 10-15 zile înainte de începerea cursurilor, simți că în cancelarie mai bate vînt de vacanță, că treburile sînt lăsate în mare parte pentru cînd s-or deschide cursurile, atunci, e sigur, munca va schiopăta din capul locului. Un bun organizator își are pregătît de pe acum tot ce se cere bunului mers al lucrurilor : repartizarea profesorilor pe clase, desemnarea dirigîntilor, organizarea comisiilor metodice, alcătuirea orarului și încă multe altele. El știe că dacă toate acestea nu sînt rezolvate din timp, cursurile nu pot începe în fapt la 15 septembrie, că bibliofilia în muncă a corpului didactic o înțuiesc elevii care se vor simți îndreptățiți să nu desfășoare de la început o

muncă stăruitoare, să nu fie destul de disciplinați.

Cred că un element de preț pentru buna desfășurare a muncii în cursul anului școlar este concepția clară a directorului asupra acestei munci. Adică directorul să-și aibă precizate de la bun început coordonatele pe care se va desfășura activitatea. Aceasta înseamnă să-și aibă precizate vederile asupra locului pe care-l va ocupa fiecare din activitățile școlare, asupra ordinii în care se vor desfășura diferitele acțiuni, asupra însemnătății ce o are pentru școală respectivă una sau alta dintre măsurile generale pe care trebuie să le aplice directorul, asupra direcțiilor în care vor trebui mobilizați cu deosebire educatorii școlii respective avînd în vedere situația ei concretă, asupra modului cum vor munci profesorii la clasă, asupra felului cum își vor desfășura activitatea dirigîntii, asupra atribuțiilor comisiilor metodice și aportului pe care trebuie să-l aducă acestea la perfecționarea învățătorilor și profesorilor ș.a. Directorul trebuie să poată „vedea” de pe acum, pe ce se va pune accent, etapă cu etapă, în procesul instructiv-educativ din școală respectivă, ce mijloace vor fi puse în folosință spre deosebire de anul trecut, prin ce se va înnoi activitatea școlară în anul acesta, ce progrese va trebui să înregistreze fiecare sector al muncii.

Asigurarea unei îndrumări competente și a unui control temeinic a procesului instructiv-educativ pune în fața directorului de școală o serie de probleme care se cer bine gîndite pentru a se realiza o cît mai bună organizare a muncii. Probleme cum sînt : asigurarea tuturor condițiilor pentru buna funcționare a școlii, pentru cuprinderea și menținerea la cursuri a tuturor copiilor de vîrstă școlară, pentru desfășurarea unei munci metodice de calitate, pentru realizarea unei bune colaborări cu organizațiile de tineret și cu părinții elevilor, pentru ca să crească nivelul de pregătire a elevilor și să se intensifice munca de educare a lor — cer din partea directorului de școală multă chibzuință și atenție.

Pentru a rezolva asemenea probleme, directorul de școală trebuie să aibă o concepție clar precizată cu privire la folosirea întregului sprijin al colectivului pedagogic și al tuturor celorlalți salariați, să asigure o justă repartizare a sarcinilor, să stabilească răspunderi pe oameni și cu termene precise, să se preocupe de controlul îndeplinirii sarcinilor.

Experiența arată că activitatea organizată fără a exista o concepție asupra ei, va avea la tot pasul goluri, fisuri, inadvertențe, suprapuneri. Înaintarea în astfel de condiții va fi, firește, sinuoasă, căci lipsesc privirea clară de ansamblu și mina care să acționeze sigur pe direcțiile ei.

O muncă bine gîndită și bine concepută în școală face ca întregul colectiv să știe ce are de îndeplinit etapă cu etapă, stimulează pentru o activitate mai bună chiar și cadrele cu lipsuri, pe cînd altfel se întîmplă să aibă scăderi în muncă chiar pedagogii care în genere lucrează bine.

Profesor emerit NICOLAE MUSCĂ
șef adjunct al secției de învățămînt
a Sfatului popular al Capitalei

Conținutul programelor și manualelor

Creșterea nivelului calitativ al învățămîntului, importantă sarcină trasată de cel de al IX-lea Congres al partidului, impune o grijă deosebită pentru elaborarea programelor și manualelor școlare. La aceasta sînt chemați să-și dea contribuția largă învățătorii și profesorii, cei care, lucrînd zi de zi pe baza programelor și manualelor, parcîndu-le atent, rînd cu rînd, cu preocuparea de a transmite elevilor cunoștințele prevăzute în ele, pot aprecia cel mai bine nivelul lor calitativ, pot ști ce mai trebuie făcut pentru a le îmbogăți.

La consfătuirile raionale actuale debaterile în jurul calității procesului de învățămînt vor duce desigur la valoroase sugestii în ce privește îmbunătățirea pe mai departe a programelor și manualelor. Problemele acestea preocupă îndeaproape pe învățătorii, profesorii, pe inspectorii secțiilor de învățămînt care, îndrumînd și controlînd activitatea școlară, au posibilitatea să verifice larg concluziile lor, să le întemeieze pe multe exemple. Rod al acestor preocupări sînt observațiile și sugestiile pe care ni le adresează învățătorul emerit Dumitru Vișinescu — inspector la secția de învățămînt a raionului Gălești.

Iată cîteva aspecte de principiu, care socotesc util a se avea în vedere în alcătuirea acestor auxiliare ale muncii noastre — ne scrie tovarășul Vișinescu. La ora actuală, nu există suficient echilibru între manuale și între programe în ceea ce privește volumul de cunoștințe la fiecare clasă, calitatea lor. Așa se face că, pentru elevii de aceeași vîrstă, unele manuale pretind un volum de cunoștințe mult mai mare decît altele, sau că unele manuale nu pornesc de la treapta de pregătire pînă la care au fost conduși elevii de manualul din care au învățat în anul anterior, ci de la trepte mai înalte sau mai joase. Evident toate acestea creează greutăți în predare, încetiniri în procesul instructiv-educativ.

Și în modul cum se prezintă programele trebuie să se facă eforturi pentru a le aduce la același numitor. Unele din ele distribuie materia, așa cum e firesc, pe capitole și subcapitole, indicînd numărul de ore în care acestea ar trebui predate. Altele, însă, arată numai ce materie trebuie să se predea la clasele respective, ceea ce este, cred, insuficient.

Alte programe sînt concepute și mai bizar. De exemplu, cel de limba română pentru clasele I—IV. Dînd numai in-

dicații în mare, programa grupează teme, cunoștințele ce trebuie însușite de elevi. Aceasta îndeamnă pe unele cadre didactice să scoată din manual toate lecțiile pe aceeași temă, de pildă, ce despre familie, despre școală etc. și să le predea într-un ciclu de lecții, indiferent de gradul lor de dificultate, de măsura în care corespund etapei anului școlar.

Cred că în elaborarea programelor și manualelor ar trebui să existe o sporită grijă pentru coordonarea conținuturilor pe baza cerințelor pedagogice înscrise.

Metode de predare cu sporit randament

În toate domeniile de muncă, pe întreg cuprinsul patriei se manifestă azi o preocupare pentru găsirea mijloacelor de lucru de cel mai mare randament. Școlii este aliniată și ea acestui elan general acestei dorințe unanime de a munci mai bine.

Cuvîntul modernizare se rostogolește greu, nu numai cînd e vorba de munca celor din fabrici și uzine, dar și de activitatea marilor construcții ale viitorului. Se vorbește cu tot mai multă intensitate, cău-tînd a se da conținutul care să răspundă cît mai depîn noilor cerințe, nouii standarde de dezvoltare a școlii noastre, a societății. Dacă acum cîțiva ani preocupările pentru modernizare apăreau sub forma unor încercări răzlețe și mergeau mai mult pe linia stimulării interesului elevilor pentru lecție, astăzi nu-și scoală în care să nu existe preocuparea acestora iar căutarea merge în direcția structurilor interne a lecției, urmărindu-se o întîiere mai adîncă de către elevi a materia-lui predat, lărgirea orizontului lor de cunoștințe.

Pentru ca drumul căutărilor să se ușureze cred că este necesar ca mai întîi să delimităm sfera noțiunii de modernizare a predării. În prezent, după părerea mea există pericolul înțelegerii greșite a acestei noțiuni. Unii înclină să limiteze cuprinsul ei doar la folosirea mijloacelor tehnice moderne : magnetofonul, diafuzorul, discul didactic, televizorul, radioul etc. Dar noțiunea trebuie să includă pe lângă toate acestea și un ansamblu de măsuri didactice, metodice, psiho-pedagogice de un efect mai mare decît cele folosite cu 20—30 de ani în urmă. Să fi mai clar, în clasele mari ale școlii de azi, și chiar în învățămîntul mediu, la noi, românii de exemplu, pentru a adînci conținutul unei opere literare elevii sînt puși doar să-i facă rezumatul după ce au citit-o, ceea ce e cu totul insuficient. Este necesar ca profesorii să folosească metode prin care să sporească contribuția lecturii la înțelegerea fenomenelor studiate, la exersarea gîndirii elevului, la dezvoltarea capacității sale de a aprecia independent valoarea operelor studiate. Rezumatul ne menține la stadiul în care cerem elevilor doar înșiruirea faptelor care încheagă acțiunea unei cărți, dar nu ne permite să trecem la interpretare; opere literare după toate regulile analizei.

Exemple se mai pot da. Ceea ce am ținut să scot în evidență este nevoia de a reflecta profund la posibilitățile și căile pentru a antrena în procesul predării mai larg gîndirea elevilor, pentru a-i determina și deci a-i învăța să judece singuri și nu doar să memoreze ceea ce citește sau ceea ce le transmitem noi, profesorii.

Prof. ION D. DUMITRU
Școala medie din Mînceiu Ungureni,
raionul Teleajen

PROBLEME CE SE VOR DISCUȚA LA CONSFĂȚURI

Materialul didactic — iată o temă care îi interesează foarte de aproape pe învățători și profesori. Pentru că fiecare din ei știe, din proprie experiență, cât de mult se ridică eficiența lecției când este ilustrată cu un material didactic bun și cile greutăți provoacă lipsa unui asemenea material sau — ceea ce revine la aproape același lucru — existența unui material necorespunzător.

În orice școală te duci, îți se arată cu mândrie numeroasele aparate și utilaje moderne primite în ultimii ani: aparate de proiecție cinematografică și scheme ale unor mașini în stare de funcționare, generatorul electrostatic cu bandă și camera Wilson, diapozitivele stereoscopice colorate și calotele atomice, spintariscopul pentru observarea directă a dezințegrării nucleelor de radium și detectorul Geiger-Müller. Cu asemenea aparate și utilaje au fost larg înzestrate și școlile din regiunea Bacău. Datorită lor — ne-au spus cadrele didactice din această regiune — nu numai că lecțiile sînt mai interesante, mai atrăgătoare, dar, ceea ce este mai important, noțiunile științifice devin mai explicite, mai clare pentru elevi, iar predarea răspunde tot mai bine cerințelor pe care le pune dezvoltarea actuală a științei și tehnicii. E o adevărată bucurie să le ai la îndemână la fiecare lecție.

Alfabetarele

și calculul electronic

Întregul corp didactic s-a adunat în aceste zile la școală pentru a face ultimele pregătiri în vederea deschiderii anului de învățămînt. Se revizuieste încă o dată materialul didactic, se trece în revistă aparatul cu aparat. Profesorul de fizică nu se poate opri să nu vorbească, plin de entuziasm, despre numărătorul de particule sau despre celula fotoelectrică, cu aplicații atât de variate. „Merg de minune” — spune el.

Învățătorii care vor preda anul acesta la clasa I îl ascultă mîhnîți: ei nu se pot lăuda așa cu materialul „lor” didactic. Și cînd te gîndești că necazurile pe care le întîmpină sînt provocate de lucruri uneori atât de mărunte! E de mirare, zău, că nu li s-a dat pînă acum de rost.

Să luăm un exemplu: alfabetarele. Principiul de construire a alfabetarelor nu se bazează nici pe calculul electronic, nici pe tehnica atomică. Sînt niște simple colecții de cartonașe pe care sînt imprimare litere și silabe, pentru ca elevii din clasa I să poată alcătui cu ele cuvinte și propoziții.

— Așa e în teorie — ne-a incredințat învățătoarea Emilia Popa de la Liceul nr. 1 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. În practică e altfel: de regulă, silabele din alfabetar nu coincid cu cele din carte. Copiii caută și tot caută silabele de care au nevoie ca să construiască propozițiile din lecția învățată. Dar adesea căutarea lor e zadarnică. Silabele necesare nu sînt; în schimb, se găsesc cu duimul silabe de care nu au nevoie. Copiii pierd vremea, se necăjesc și, așa mică cum sînt, se enervează. Ne enervăm și noi, pentru că lecția se tulbură și e departe de a merge „ca pe roate”.

Oare e așa de greu să se confecționeze alfabetare în care silabele să coincidă întotdeauna cu silabele din abecedar?

Și apoi, oare cei care le confecționează nu se gîndesc că ele se adresează unor copii mici, aflați în prima clasă și încă în primele luni de învățatură? Atunci de ce nu le fac mai ușor de mînuit — cu literele și silabele mai lesne de detașat și de pus la loc — și, în același timp, mai rezistente, ca să nu se deterioreze atât de repede?

Mulți învățători din regiunea Bacău ne-au confirmat cele spuse de tovarășa Popa în legătură cu alfabetarele. „Și mai avem și alte necazuri” — ne-au spus ei. Tov. Eugenia Covăceanu, de la Școala de 8 ani nr. 1 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, de pildă, ne-a semnalat că lipsesc tablouri care să înfățișeze scene din basme, povești etc., deși ele sînt foarte necesare pentru dezvoltarea vorbirii copiilor, ca și pentru înarmarea lor cu deprinderi de alcătuire a compunerilor.

Lipsește, de altfel, și planșe care să ușureze învățarea componenței numerelor și a celor patru operații în clasa I. Desenele făcute pe tablă în acest scop de către învățători iau mult timp din lecție și oricum, chiar dacă se folosește creta colorată, nu pot fi suficient de variate și de sugestive.

Și, cum se discută despre materialul didactic pentru lecțiile de aritmetică, tov. Ciovică, de la Școala de 8 ani nr. 2 din Bacău, ne-a semnalat un lucru care îi pune în incurcătura pe învățători. E vorba, anume, de unitatea de măsură pentru lichide: litrul.

— În manualele pentru clasele a III-a și a IV-a e desenată, la capitolul respectiv, străvechea cană de 1 litru (pe care o prevede și programa). Ar trebui firește, dacă-i pe așa, s-o prezentăm și „în natură” elevilor. Dar n-o avem și, pe urmă, la ce bun? Se știe doar că de rar se folosește această „măsură de capacitate” pe care manualul ne-o indică drept material didactic. Și la ce bun să predăm cunoștințe despre faimosul „ddal” — dublu decaltru — care nu mai are de mult nici o întrebuințare, dar pe care, nu se știe de ce, copiii continuă să-l învețe?

— E un lucru ciudat — au observat pe bună dreptate învățătorii. Se experimentează predarea teoriei mulțimilor începînd din clasa I și în același timp o serie de cunoștințe se mai predau la fel cum s-au predat acum un veac...

Nemulțumiri iscă în rîndurile cadrelor didactice și modul în care se îngrijesc organele de resort de ilustrarea lecțiilor de geografie. Profesorii de specialitate se plîng de numărul absolut insuficient al hărților și observă cu supărare că lipsesc în special harta fizică și cea economică a patriei. Prof. Elena Morcov, de la Liceul nr. 4 din Bacău, de exemplu, ne-a spus că acest liceu dispune de o singură hartă a patriei pentru 24 de clase.

— Cred că o să fiți de acord cu mine, a afirmat ea foarte necăjită, că o asemenea situație nu mai poate dăinui!

Lipsește și hărțile regionale, folosite la predarea geografiei în clasa a III-a. E drept, învățătorii care predau la această clasă au la dispoziție casete cu diapozitive prezentînd imagini din natura și economia regiunii. Atunci, bineînțeles, cînd școala primește asemenea diapozitive și cînd ele se referă la regiunea respectivă.

— Dar noi, ne informează învățătoarea Viorica Teofănescu, de la Școala de 8 ani nr. 10 din Bacău, am primit casete cu diapozitive care prezentau... orașul Galați. De cînd e Galațiul în regiunea Bacău?

Tablouri, albume și hărți istorice!

Cerînța aceasta se aude de mult, dar cei în drept au rămas în bună parte surzi la ea. Altfel cum se explică faptul că este repetată iarăși și iarăși?

Pentru clasele mici există, e adevărat, unele tablouri istorice — în general însă prost executate iar unele, care se referă la istoria anilor noștri, de mult depășite. Și, pe lângă toate, puținele tablouri existente se folosesc, clasă după clasă, aproape în tot decursul școlii de 8 ani.

— Oare de ce — se întreabă învățătoarea Emilia Popa, care ne-a semnalat această situație — nu se studiază ce material didactic este necesar la istorie pentru fiecare clasă, așa cum se face la celelalte obiecte de învățămînt?

— Poate că așa — a întregit spusele ei tov. Gheorghe Mocanu, inspector la secția de învățămînt a orașului Gheorghe Gheorghiu-Dej — s-ar ajunge mai repede la concluzia că trebuie editate și albumele istorice de care este atât nevoie, ca și unele hărți istorice absolut necesare, privind momente însemnate din istoria României și din istoria universală: formarea statelor feudale independente pe teritoriul țării noastre, războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja, unirea țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul, răscoala populară din Transilvania condusă de Horia, Cloșca și Crișan, anul 1848 în istoria universală etc.

Nădăjduim că, în sfîrșit, cei ce se ocupă de elaborarea și executarea materialului didactic vor auzi și cerințele profesorilor de istorie și, mai ales, că le vor lua în seamă.

Materialul didactic „extrașcolar”

Sub această denumire generală învățătorii și profesorii cu care am stat de vorbă înțeleg materialele de care elevii se folosesc în cea mai mare parte în afara școlii. Ei includ aici culegerile de probleme și cărțile de literatură beletristică indicate de programe pentru a fi citite în întregime, filmele pe care le vizionează elevii, programele de radio și televiziune destinate acestora etc. Și în aceste privințe ei au avut de făcut multe observații și propuneri.

— Culegeri de probleme pentru algebră și geometrie — ne-a spus prof. Afrodita Bucșă, de la Liceul nr. 1 din Bacău — există numai pentru clasele mari. Ele sînt însă neapărat necesare și la clasele V-VIII. Exercițiile și problemele cuprinse în manualele de algebră și geometrie pentru aceste clase nu sînt suficient gradate și se adresează în mare măsură unor elevi cu cunoștințele gata formate. La rîndul ei, „Gazeta matematică” pentru elevi dă și ea probleme complicate, grele. Dar exercițiile și problemele nu sînt necesare numai pentru aplicarea cunoștințelor, ci și pentru formarea și consolidarea lor. De aceea avem nevoie de culegeri în care exercițiile și problemele să nu fie toate la același nivel, ci să crească gradat în complexitate. În lipsa lor sîntem nevoiți să folosim culegeri vechi, depășite. N-ar fi mai bine să se editeze culegeri noi, cu problemele grupate pe capitole, ca să se poată folosi și la lecțiile de recapitulare finală?

Mai mulți învățători, ca și profesorii de limba română, ne-au vorbit despre lecturile literare extrașcolare.

— Există încă aici — ne-a spus de exemplu tov. Zaharia Dumitru, de la Liceul nr. 3 din Bacău — destul de multe neajunsuri. Lipsesc, bunăoară, antologiile de texte clasice și contemporane pentru uz școlar. Cărțile editate în „Biblioteca școlară” se epuizează repede, căci le cumpără și alții, nu numai bibliotecile școlare și elevii. Să vă dau un exemplu: din opera lui Macedonski, biblioteca școlii noastre cuprinde un singur exemplar. Cum poate satisface el cerințele elevilor din cele 5 clase a X-a, chiar dacă presupunem că o jumătate din ei au izbutit să-și cumpere volumul respectiv cînd s-a găsit în librărie? Bine ar fi ca Editura tineretului să scoată volumele din colecția „Biblioteca școlară” în tiraje sporite și ca această colecție să cuprindă, în unele cazuri, și opere complete.

Mă gîndesc apoi ce utile ar fi antologiile de texte selecționate din literaturile străine care se studiază în școala de cultură generală. Chiar dacă sînt mai greu de editat merită osteneala, căci rezultatele ar fi foarte bune.

Învățătoarea Maria Ciobotaru, de la Școala de 8 ani nr. 5 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej ne-a semnalat o altă situație care provoacă incurcături în legătură cu lecturile extrașcolare. Programa claselor I-IV indică, pentru a fi citite de elevi, cărți care nu se găsesc în librării. În schimb se găsesc alte cărți, apărute mai recent, care însă nu sînt prevăzute în programe.

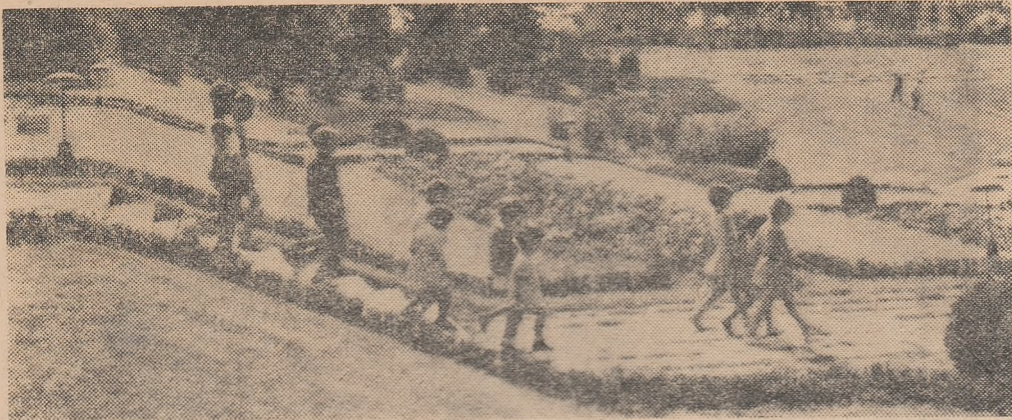
— Așadar — spune tov. Ciobotaru — sînt necesare reeditări. Și încă ceva: nu s-ar putea ca volumele din „Biblioteca școlară” și în general cărțile care se adresează elevilor să se bucure, la centrele de difuzare a cărții, de un regim deosebit, fiind îndreptate în primul rînd înspre școli și difuzate prin ele? Așa am avea garanția că ajung toate acolo unde sînt cel mai necesare.

Un „material didactic extrașcolar” foarte valoros sînt filmele — nu numai filmele didactice proiectate în școală, dar și filmele de scurt metraj și cele artistice.

— Producția noastră de filme — a spus tov. Ion Pușcașu, de la Școala de 8 ani nr. 5 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej — s-a îmbogățit mult în ultimii ani. Dar nu știu cum se face că filmele pentru copii și tineri sînt în continuare puține la număr și nu prea izbutite. Și apoi, parcă e un făcut: Direcția difuzării filmelor trimite în orașul nostru puținele filme pentru copii exact în perioada tezelor sau a încheierii anului școlar.

— Ar fi nespuse de folositoare — este de părere tov. Dumitru Barabaș, de la Școala de 8 ani nr. 1 din Bacău — mai multe filme ca „Tudor”, „Lupeni '29” etc., extrem de valoroase pentru educația patriotică a elevilor, ca și diafilme cu teme istorice, care să prezinte în mod sugestiv momente din lupta poporului nostru pentru libertate națională și socială.

— În această direcție, a sprijinirii muncii din școală — a adăugat tov. Valeriu Bogdăneț, de la Liceul nr. 2 din Bacău — ar putea face mult mai mult și televiziunea. Nu prin reeditarea unor lecții ținute de profesori, dar prin emisiuni care, fiind seama îndeaproape de programa școlară, să aibă totuși un alt conținut și o altă formă decît lecțiile, contribuind la lărgirea orizontului elevilor. De exemplu, nu o emisiune în care să se demonstreze un anumit fenomen din fizică, ci o transmisie din producție în care să se vadă cum este folosit în practică acest fenomen.

PROBLEME CE SE VOR DISCUȚA LA CONSFĂȚUȚIRI

Exemplul personal — mai convingător decît cuvintele

În tratatele de pedagogie se vorbește despre „forța exemplului personal.” Fiecare educator știe, de cînd își începe munca în școală, că exemplul personal constituie în procesul educativ o forță, în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Zădărnice le vom ține elevilor noștri discursuri despre frumusețea muncii, dacă noi înșine disprețuim munca, în zădar le vom da povești și vom încerca să-i convingem de necesitatea unei conduite etice corecte dacă noi înșine ne vom dovedi certați cu morala. Și dimpotrivă, exemplul proprii noastre conduite va fi, nu o dată mai convingător decît orice cuvinte.

Un exemplu dintre multe altele. Profesorul Titu Păsculescu de la școala medie din Dăbuleni, raionul Corabia, nu se deosebește mult de alți profesori în ceea ce privește metodele și procedeele utilizate în munca educativă. Totuși, rezultatele dobîndite de acest profesor în procesul educației comuniste, sînt incontestabil superioare celor obținute de mulți dintre colegii săi.

În ce constă taina? Doar, după cum arătam, între mijloacele folosite de el și cele utilizate de alții nu există deosebiri esențiale. Explicația ne-o dă însuși personalitatea acestui profesor. Dacă profesorul Păsculescu vorbește în fața elevilor săi despre dragostea de patrie, despre atașamentul față de partid, față de patria socialismului, cuvintele sale găsesc un puternic ecou în inimile lor, tocmai pentru că el însuși constituie o pildă vie a acestor nobile sentimente, tocmai pentru că el însuși a dovedit prin fapte, în răstimpul îndelungatei sale activități de dascăl, că este profund devotat patriei, partidului și țării sale. Cu perseverență, cu pasiune, cu abnegație el a revenit de zeci de ori la familiile de țărani străduindu-se să-i convingă de necesitatea de a-și trimite copiii la școală, i-a lămurit cu răbdare asupra rosturilor cooperativizării agriculturii, i-a făcut să îndrăgească și să participe la activitățile culturale ale satului. Aceeași răbdare și aceeași pasiune o depune în munca de zi cu zi desfășurată în clasă, la lecții, pentru a face înțelese tuturor copiilor micile mistere ale științelor. Așa și-a dobîndit acest profesor stima și aprecierea tuturor. Pe această cale și-a cîștigat autoritatea față de copii și dragostea lor.

Noi înșine în primul rînd

Principalul obiect al muncii în școală îl constituie învățătura. Acesta este și motivul pentru care profesorii le cer de repetate ori elevilor să învețe, îi mustră atunci cînd nu învață, își bat capul să descopere căile și modalitățile prin care i-ar determina să devină mai sîrguincioși. Atunci cînd înțipinăm astfel de probleme este cazul să ne gîndim și să ne întrebăm dacă noi înșine sîntem convingiți în suficientă măsură de utilitatea învățăturii.

Despre profesorul Alexandru Cojocaru, de la Școala medie din Roman, se spune că are patima studiului. Și pe

bună dreptate, pentru că pe acest profesor îl pasionează atît cercetarea lucrărilor de filozofie marxistă ca și a celor științifice sau pedagogice. Caracteristică acestui profesor este, de asemenea, pasiunea pentru cultură, pentru cunoașterea marilor valori ale artei naționale și universale. Neîndoielnic, îi va fi mult mai ușor acestui profesor să transmită elevilor dragostea pentru studiu tocmai pentru că el însuși cunoaște marile satisfacții pe care și le procură această îndeletnicire, după cum, dimpotrivă, este greu de crezut că un profesor care își imaginează că a învățat totul și că de-acuma nu are altceva de făcut decît să învețe pe alții, ca un meseriaș conștiincios, va reuși să trezească interesul elevilor pentru învățatură.

Pildă luminoasă și pură

Unul dintre aspectele cele mai importante ale exemplului personal îl constituie conduita etică. Ţelul suprem al politicii și luptei partidului nostru este realizarea bunăstării și fericirii oamenilor. Dar pentru ca oamenii să fie pe deplin fericiți, va fi necesar ca alături de acele condiții materiale pe care le asigură avîntul construcției socialiste, raporturile dintre ei să fie bazate pe cele mai înalte și mai umanitare principii etice. Minciuna, egoismul, meschinăria, jostnicia de orice natură, vor trebui definitiv înlăturate din societatea viitorului. Bazele acestui uriaș proces se făuresc încă astăzi, în societatea noastră socialistă. Iar noi, profesorii, sîntem dintre cei chemați să contribuim în largă măsură la realizarea lui, prin învățăturile pe care le dăruim elevilor noștri, prin exemplul proprii noastre conduite.

În mica lume a școlilor, învățătoria și profesorii reprezintă personalitățile cele mai importante. Sutele de ochi de elevi sînt ațintiți asupra noastră. De aceea, nu trebuie să uităm nici o clipă că cel mai neînsemnat cuvînt, cel mai simplu gest sau atitudine capătă funcțiunea unei pilde pedagogice. Profesia noastră ne impune să fim cu atît mai exigenți față de propria noastră conduită, cu cît nu ni se cere să dăm elevilor o pildă oarecare, ci pe aceea a omului de mîine, a profilului moral pe care vor trebui să-l aibă oamenii din societatea viitoare.

Orice abatere de la această cerință are consecințe directe asupra rezultatelor muncii educative. Dacă noi înșine nu avem o comportare corectă în relațiile cu elevii, cu întreg personalul didactic, în viața socială și de familie aceasta se va răsfrînge asupra propriei lor comportări. Dacă din superficialitate, din neglijență uneori, poate, chiar din rea credință, am nedreptățit un elev atunci cînd am calificat cu o notă necorespunzătoare răspunsurile date la lecții, în zădar îi vom cere noi acestui elev să fie drept, cinstit și bun. Un fapt în aparență mărunț și banal poate avea în sufletele copiilor — despre a căror sensibilitate se vorbește deseori — ecoul grav al unei adevărate răsturnări de valori. Sînt inadmisibile pentru un profesor acele noian de răutăți și meschinării pe care în unele colective le mai generează încă simpatiile și antipatiile subiective, înveninînd atmosfera claselor, a cancelariilor și îngreunînd buna desfășurare a procesului de învățămînt.

Sîntem datori să fim intransigenți cu noi înșine, să oferim zecilor de ochi care

ne privesc, pilda luminoasă și pură a unei conduite etice impecabile în școală, în societate, în viața particulară și de familie. Numai astfel vom putea să creștem din rîndurile lor oamenii înzestrați cu acele virtuți pe care le cere societatea noastră socialistă. Un profesor ca Emil Popa de la Școala medie „Avram Iancu” din Birlad, care are o conduită etică ireproșabilă, care știe să fie principial și exigent în aprecierea pregătirii și comportării elevilor, care nutrește o dragoste și un respect profund față de copii, o largă înțelegere pentru posibilitățile lor de dezvoltare, care manifestă pasiune și spirit de răspundere în îndeplinirea profesiei de educator reușește să dea în procesul educativ acel exemplu pozitiv, stimulator.

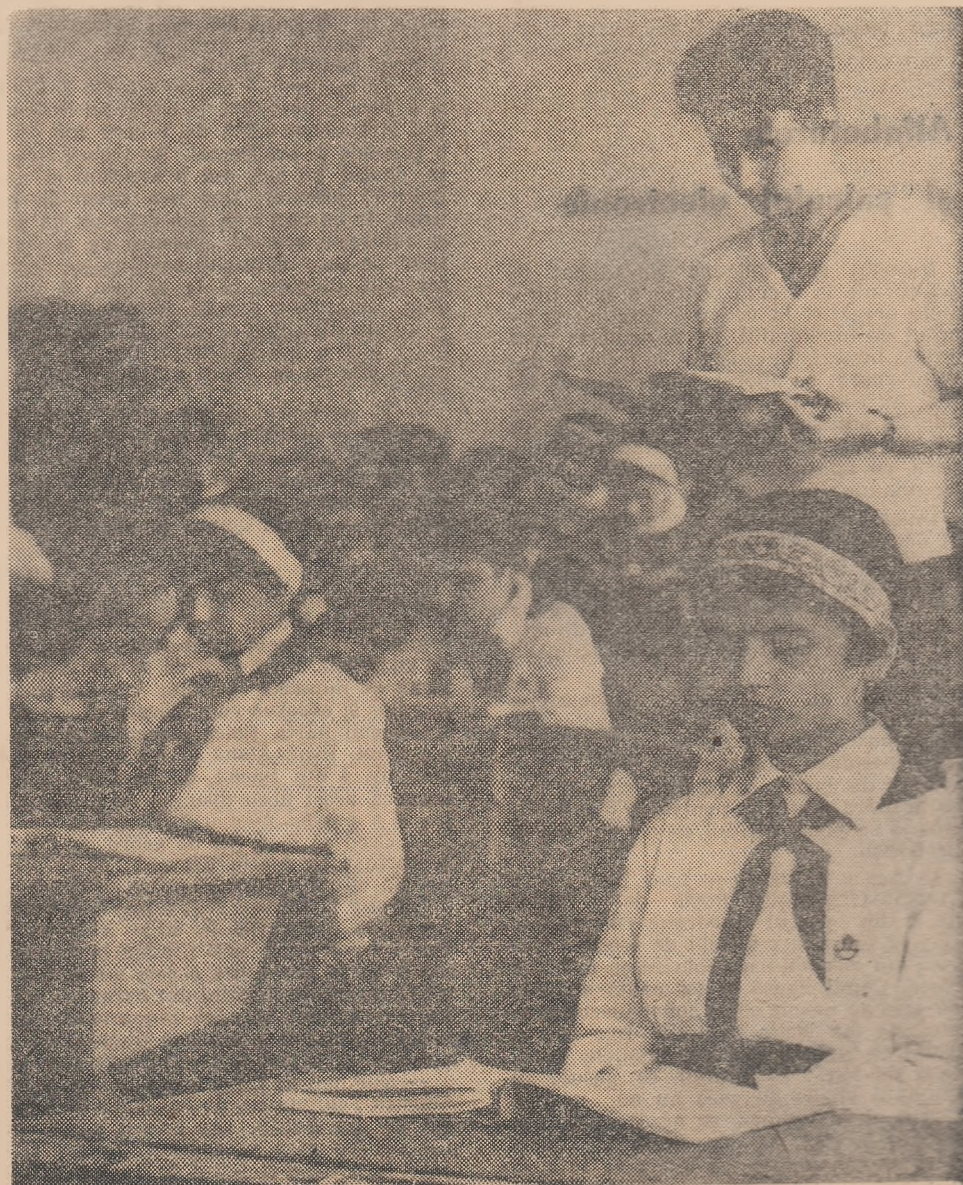
O opinie colectivă intransigentă

Fără doar și poate, în colectivele didactice comportarea fiecărui profesor și învățător depinde în mare măsură de a-

utoritatea morală și profesională a directorilor de școală, de atenția pe care o dau conducătorii de școli creării unei atmosfere propice pentru educație. Un director înzestrat cu o înaltă conștiință a datoriei sale, cu tactul necesar, va ști să imprime întregului corp profesoral acel prestigiu moral indispensabil desfășurării normale a procesului instructiv-educativ. De el depinde, în mare măsură, crearea în rîndul personalului didactic a unei opinii publice intransigente față de abateri, a unei atmosfere sănătoase de muncă. Situația de conducător îl obligă pe directorul de școală de a fi, el în primul rînd, cel care oferă un exemplu de pedagog ideal pentru că pilda sa va trebui să fie urmată nu numai de elevii școlii, ci de întreg colectivul de învățători și profesori care îl înconjoară.

Generozitatea, romantismul, puritatea, aspirația spre fapte eroice, specifică tinerilor, îi face să caute printre educatorii lor, pe cei care întruchiează aceste însușiri și să-i imite, în dorința de a se înnobila cu calitățile lor. Este datoria noastră, a profesorilor și învățătorilor, să le oferim pildele pe care ei vor să le urmeze.

V. OVIDIU

Din experiența anului școlar încheiat

Perioada preabecedară

Perioada preabecedară — perioada primului contact cu școala — poate fi considerată ca un stadiu deosebit de dezvoltare psihologică a copilului, de adaptare a lui la noile condiții în care este pus. În același timp, perioada preabecedară este o perioadă de pregătire pentru însușirea fiecărui obiect de învățămînt. Dacă ținem seama, pe de altă parte, și de faptul că elevii clasei I vin la școală cu mari deosebiri în dezvoltarea lor psihică și intelectuală și că învățătorul trebuie să acționeze de la început asupra sistemului lor de reprezentări și noțiuni elementare, ne dăm seama că perioada aceasta are o mare însemnătate în dezvoltarea intelectuală ulterioară a copiilor. Iată de ce socotesc că trebuie să înlăturăm cu totul graba și formalismul la care sîntem ademeniți uneori, în decursul perioadei preabecedare, de marea receptivitate a copiilor, de o anumită rutină sau de o insuficientă orientare teoretică.

În mod obișnuit, în primele săptămîni de școală se organizează cu copiii din clasa I exerciții de observare, de formare și analiză a propoziției, silabei și sunetelor, discuții și povestiri, desenarea unor obiecte simple și a unor figuri geometrice, exerciții prin care sînt învățați să scrie unele elemente grafice date în abecedar etc. La aritmetică, se face aproape din prima zi exerciții de numerație și de scriere a numerelor 1—10.

Acesta este modul tradițional de a „trece” peste perioada preabecedară. În ce mă privește, găsind insuficientă această pregătire, am adăugat perioadei preabecedare și alte activități. Astfel, la limba română am introdus exerciții de modificare a unor cuvinte prin înlocuirea unui sunet (om-ov, cuc-nuc etc.), prin adăugirea sau eliminarea unui sunet (ac-lac, nuc-nucă, ramă-ram etc.), prin înlocuirea unei silabe (masă-casă, pere-pene etc.), prin adăugirea unei silabe (pere-perete, duce-conduce etc.). Este evident folosul pe care astfel de exerciții îl aduc dezvoltării vorbirii copiilor, dezvoltării posibilităților de a-și însuși cu ușurință citit-scrisul în perioada următoare.

La aritmetică am stăruit, fără a scrie cifrele, asupra percepției concrete, simple și multiple a grupelor numerice în cercul 1—10, rezolvînd cu copiii probleme orale cu diferite operații în cadrul fiecărei grupe numerice, pentru a crea baza de reprezentări necesară însușirii cunoștințelor abstracte de mai tîrziu. De exemplu, percepția simplă a grupei numerice 6 este dată de adăugirea unei unități (bilă, punct etc.), la grupa 5 anterior învățată; dar percepția multiplă se realizează pe baza unei activități mai complexe, în care se folosesc diferite obiecte mici, desene pe tablă etc., cu ajutorul cărora copiii își dau seama că grupele numerice 6 include și pe 3+3, pe 4+2, pe 2+4, pe 1+5, pe 3 repetat de 2 ori, pe 2 repetat de 3 ori, pe 1 repetat de 6 ori, pe 6 văzut o dată. Avînd această bază, cînd trece la probleme cu oricare din cele 4 operațiuni, copilul le rezolvă cu ușurință și plăcere, dezvoltîndu-și judecata matematică și cîștigînd interes pentru acest obiect. Menționez că am organizat astfel materialul concret încît copiii să poată vedea dintr-o privire tot ce li se cere, să nu fie nevoiți a se informa numărînd obiect cu obiect, intrucît e vorba de percepție numerică, nu de informație numerică. Tocmai de aceea m-am ferit de înșiruirile liniare mai mari de 3 unități (ca la mașina de socotit) și de grămmezile informale, care dau imagini de „masă omogenă” și nu imagini intuitive numerice.

La desen am introdus, între altele, desenarea unor obiecte simple care mi-au

permis să realizez și intuiția unor elemente grafice pentru scriere. Am desenat astfel cu copiii cîrlige, lingura de scos supă etc., urmărind însușirea deprinderilor și priceperilor grafice necesare în perioada următoare la scrierea literelor mici și mari.

Desigur că, îmbogățită în acest fel, perioada preabecedară a necesitat nu trei săptămîni, ci 4—5 săptămîni de școală, planificate cu multă atenție. Consider că acesta este tocmai timpul cerut de ritmul de muncă al copilului, de adaptarea lui la noile condiții — cu un cuvînt, de specificul de vîrstă al copilului de șapte ani. Experiența mi-a arătat că timpul folosit în plus în perioada preabecedară este răscumpărat din plin ulterior, pe cînd trecerea grăbită, în trei săptămîni, peste această perioadă încetinește anormal ritmul de însușire a cunoștințelor în perioada următoare, fapt care determină „baterea pasului pe loc” la lecții, plictisală și chiar descurajare. În general, munca minuțioasă din perioada preabecedară nu numai că îi pregătește mai temeinic pe copii pentru toate obiectele de învățămînt, dar le și dezvoltă intelectul, puterea de pricepere, condiție esențială în vederea sporirii eficienței lecțiilor viitoare.

Învățător I. D. UNGUREANU
Școala generală de 8 ani nr. 6 Arad

Munca de cercetare

În regiunea Oltenia, ca și în celelalte regiuni ale țării, există astăzi un mare număr de profesori și învățători care desfășoară o susținută activitate de cercetare științifică și metodică-pedagogică.

Îmbinînd activitatea didactică cu munca de cercetare științifică, acești profesori și învățători contribuie nemijlocit la sporirea patrimoniului nostru cultural, la ridicarea pe noi trepte a muncii instructiv-educative, corespunzător condițiilor și cerințelor noi de dezvoltare a vieții sociale în patria noastră.

În munca lor de cercetare oamenii școlii din regiunea noastră au primit un sprijin însemnat din partea organelor de partid. În plenele largite cu intelctualii, acestea i-au îndrumat pe învățători și profesori să impletească strîns cercetarea științifică cu studiul problemelor de metodică a organizării și desfășurării procesului de învățămînt, să subordoneze întreaga muncă din acest domeniu principalului obiectiv pus în fața școlii: ridicarea calității învățămîntului.

Sarcini importante au îndeplinit în îndrumarea și coordonarea acestei munci, secțiile de învățămînt. Stimulînd activitatea cadrelor didactice în domeniul muncii de cercetare, antrenîndu-i în număr mereu sporit în această direcție, creîndu-le condiții bune de lucru, secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare din regiunea noastră s-au străduit să aplice cu toată atenția și să valorifice în forme multiple capacitățile lor creatoare.

O formă curentă a muncii de cercetare a învățătorilor și profesorilor din regiunea noastră, menită să contribuie la generalizarea experienței pozitive, o constituie consfătuirile metodice care au loc cître sfîrșitul anului în școlile medii. Lucrările prezentate la aceste consfătuiri au, în general, o ținută modestă; totuși, faptul că temele lor fixate încă la începutul anului școlar, sînt urmărite pe tot parcursul acestuia, dezbătîndu-se în comisiile metodice sau cu prilejul diferitelor forme ale schimbului de experiență, ca și faptul că sînt pregătite pentru o sesiune anuală de referate, face ca ele să fie elaborate cu mai multă exigență, să fie mai bogate în conținut decît referatele susținute în mod obișnuit în comisiile metodice. În al doilea rînd, faptul că la sesiune sînt invitați cu regularitate învățători și profesori de la alte școli, cadre didactice din învățămîntul superior, inspectori metodiști și activiști ai organelor de partid și de stat determină manifestarea unei exigențe sporite

Utilizarea cu pricepere a manualului

Analizînd, în cursul anului trecut, cauzele pentru care unii din elevii mei din clasa a V-a nu-și însușesc toate cunoștințele predate, mi-am dat seama că una dintre aceste cauze este aceea că ei nu știu să utilizeze pe deplin, în munca lor individuală, manualul. Am constatat, urmărind felul cum învață ei, că adesea citesc textul din manual ca pe un simplu text de lectură, că nu știu să se oprească la ceea ce este esențial, să extragă problemele principale. De aceea am stăruit mult, în prima parte a anului, asupra înarmării lor cu deprinderi de folosire a manualului.

Unul din procedeele pe care le-am folosit a fost citirea explicativă. Luînd de exemplu lecția „Alcătuirea și structura internă a rădăcinii”, după ce am prezentat materialul intuitiv și am explicat unele noțiuni științifice (piloză, citoplasmă, membrană, nucleu etc.), am citit textul din manual pe fragmente și am lămurit sensul noțiunilor necunoscute care au mai apărut pe parcurs. În vederea fixării fiecărui fragment citit am scris pe tablă, paralel, ideile esențiale, deci planul lecției și am schițat în același timp, cu creta colorată, alcătuirea unei rădăcini și structura internă. După aceasta a urmat o citire recapitulativă — integrală, — pentru ca elevii să rămîină cu o imagine de ansamblu. În sfîrșit, am organizat o convorbire finală cu scopul de a fixa ideile principale ale lecției citite, ținînd seama de planul notat pe tablă.

Am folosit în cîteva rînduri acest pro-

cedeu: apoi am cerut elevilor înșiși să împartă ei singuri textul din manual în fragmente și să extragă ideile esențiale.

Ulterior, pentru a controla cum își desfășoară studiul individual, le-am dat periodic cite o listă de întrebări referitoare la cele cuprinse în lecțiile din manual. Unele din aceste întrebări urmăreau să verifice cum reușesc elevii să rețină ceea ce este mai important în textul studiat, pe cînd altele cereau ca, pornind de la cele spuse în text, să se stabilească noi legături, noi raporturi. Acest procedeu a dat rezultatele așteptate, formînd elevilor deprinderi bune de studiu individual.

La clasele mai mari am stăruit în special asupra unei forme mai complexe de studiere a textelor din manual — și anume a urmării unei teme de-a lungul mai multor lecții. Uneori de-a lungul mai multor capitole, pe baza unor tabele recapitulative care să-i ajute pe elevi în sistematizarea cunoștințelor. De exemplu, la clasa a IX-a, după studiul batracienilor, i-am îndemnat pe elevi să adîncească cele studiate pe baza comparării structurii externe și interne a broaștei de lac cu structura și particularitățile biologice ale peștilor.

Astfel de procedee i-au ajutat pe elevi să studieze independent, să folosească eficient manualul în munca lor de pregătire.

Prof. MINODORA BUDA
Școala medie nr. 4 Oradea

în elaborarea lucrărilor și face ca ele să fie valorificate pe o scară mai largă.

În general, temele luate în studiu privesc aspecte actuale ale procesului de învățămînt. De exemplu, la consfătuirea organizată în acest an de către Școala medie nr. 3 din Craiova s-au susținut lucrări în legătură cu folosirea mijloacelor audiovizuale în clasele I—IV, la lecțiile de limba și literatura română, de geografie etc., lucrări care au prezentat unele căi experimentale în școală în vederea ridicării eficienței lecțiilor de matematică, de fizică și chimie, de limbi străine, lucrări care s-au ocupat de structura lecțiilor de istorie și de științe sociale sau de metodele și procedeele folosite în învățămîntul seral. Cele mai bune dintre lucrările susținute în sesiunile organizate pe școli au fost prezentate în sesiuni raionale. Astfel, sesiunile pe școli constituie un adevărat mijloc de formare a cercetătorilor din rîndul cadrelor didactice.

Un pas mai departe în această direcție îl constituie participarea cadrelor didactice la „lecturile pedagogice” organizate din doi în doi ani sub îndrumarea Institutului de științe pedagogice. Secțiunea de învățămînt a regiunii Oltenia a extins sesiunea precedentă pînă la nivelul fiecărui oraș și raion. La această sesiune au fost susținute la nivelul raioanelor 220 de lucrări; 23 din acestea au fost selecționate pentru sesiunea regională și, în urma unei noi selecții, 3 au fost propuse pentru sesiunea centrală. Faptul că au fost organizate și sesiuni raionale a înlesnit valorificarea unui număr mai mare de lucrări și, în același timp, a antrenat la dezbateri un număr mare de cadre didactice. În același timp, experiența pozitivă popularizată a fost mai bogată și s-a stimulat mai larg interesul cadrelor didactice pentru studiu și cercetare.

Considerînd că munca de cercetare și de elaborare a lucrărilor metodic-științifice nu trebuie să fie o muncă de etapă, imediat după sesiunea „lecturilor pedagogice” din anul trecut ne-am preocupat în continuare de îndrumarea acestei munci, pe care, datorită experienței dobîndite, am organizat-o mai bine, pe baza unor planuri elaborate de la nivelul școlilor pînă la cel al regiunii. Ca urmare, numărul învățătorilor și profesorilor care au preocupări metodic-științifice a crescut, ajungînd la peste 400. Secțiunea noastră de învățămînt a căutat să le asigure o îndrumare compe-

tență, instruînd în acest scop pe inspectorii de specialitate.

În prima etapă îndrumarea a avut în vedere îndeosebi orientarea spre teme de cît mai mare actualitate. Iată, de pildă, cîteva din temele care au fost luate în cercetare: „Formarea deprinderilor de muncă independentă la elevii din clasele I—IV” (învățătoarea Lucia Iovănel din Moțaței), „Introducerea și lărgirea noțiunii de număr în școala medie de cultură generală” (prof. Ion Ciolacu — Craiova), „Probleme ale modernizării predării matematicii în școala de cultură generală” (inspector metodic regional Constantin Badea), „Probleme ale modernizării predării limbilor străine în școala de cultură generală” (inspector metodic regional Mircea Preda), „Puterea exemplului în educarea elevilor” (prof. Giana Carmencica — Ghercești). Se alcătuiesc de asemenea monografiile, se cercetează teme referitoare la metodele de predare a obiectelor de învățămînt, la trecutul istoric al regiunii Oltenia, la monumentele arhitectonice de pe teritoriul ei, la fauna și flora Olteniei, la istoria învățămîntului din regiune etc.

Urmărind să ajute cît mai îndeaproape activitatea de cercetare, secțiunea noastră de învățămînt a dat celor ce desfășoară această muncă unele indicații bibliografice și le-a înlesnit procurarea bibliografiei necesare prin biblioteca centrală pedagogică. Între formele de sprijin pe care secțiunea de învățămînt a regiunii le dă cadrelor didactice în activitatea de cercetare menționăm în mod deosebit trimiterea unei scrisori metodice care sintetizează cerințele muncii de cercetare științifică și indică normele după care trebuie elaborate lucrările pentru a asigura o cît mai deplină valorificare a materialului faptic.

Ne propunem ca în anul școlar care începe să atragem un număr tot mai mare de cadre didactice în munca de cercetare și să întărim îndrumarea acestei munci în lumina sarcinilor trasate învățămîntului de către cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. Vom orienta cadrele didactice spre studiarea unor teme legate de rolul școlii ca principal izvor de cultură și factor de civilizație, de așezarea, profilul și durata învățămîntului obligatoriu, de perfecționarea programelor și manualelor, a metodelor de predare etc.

Prof. D. VOICU
șeful secției de învățămînt a regiunii Oltenia

Cursurile de vară pentru profesorii de matematică

Ajunse în al cincilea an de existență, cursurile de vară organizate de Societatea de științe matematice se dovedesc din ce în ce mai corespunzătoare cerințelor pe care le formulează profesorii de specialitate în domeniul perfecționării pregătirii lor științifice și metodicodidactice. În vacanța aceasta, S.S.M. a organizat trei cursuri — la Predeal, la Cîmpulung Moldovenesc și la Zalău — la care au participat în total peste 170 de cursanți.

La cursul de la Predeal s-au prezentat expuneri referitoare la cerințele actuale ale pregătirii matematice în licee (prof. univ. D. V. Ionescu, prof. univ. N. Mihăileanu, conf. univ. E. Rusu), la teoria probabilităților și statistica matematică (conf. univ. N. Mihăilă, conf. univ. Gh. Ciucu, conf. univ. T. Postelnicu), mașini de calcul, metode grafice (prof. univ. Gh. Chiș și prof. univ. E. Nicolau), la opera matematicienilor Gh. Țițeica, D. Pompeiu, D. Barbilian (acad. O. Onicescu, acad. Gh. Vrăncianu). De un deosebit interes s-au bucurat expunerile privind modernizarea învățământului matematicii. Indesebi conferințele despre predarea noțiunilor de continuitate și de limită în învățământul mediu (prof. univ. E. Dobrescu, conf. univ. I. Bîtea), au permis afit lămurirea problemelor matematice de fond, cit și modul cum ele se pot adapta la cerințele școlii.

Participanții la cursul de la Cîmpulung Moldovenesc au ascultat expuneri despre teoria algoritmilor și a mașinilor de calcul (prof. univ. Al. Climescu, lector univ. C. Cazacu, lector univ. C. Ignat, lector univ. D. Rimer), teoria multșimilor liniare și a operațiilor liniare (prof. univ. Gh. Gheorghiev, prof. univ. A. Haimovici, conf. univ. Olga Costinescu, conf. univ. N. Gheorghiu, conf. univ. R. Miron, conf. univ. D. Papuc), probabilități, statistică, aplicații în economie (conf. univ. I. Drăgan, conf. univ. Corina Reischer), ca și conferința „Aspecte ale me-

canicii moderne” (acad. M. Haimovici). Au stîrnit mult interesul cursanților, în legătură cu activitatea lor la clasă, referirile la învățămîntul programat, la introducerea noțiunilor de teoria probabilităților în școala medie, la studiul noțiunii de continuitate.

La cursul de la Zalău s-au prezentat expuneri privind analiza numerică (acad. Tiberiu Popoviciu, conf. univ. Elena Popoviciu, lector univ. Ion Munteanu), metode de calcul numeric (acad. Caius Iacob, prof. univ. D. V. Ionescu, prof. univ. Lascu Bal, lector univ. A. Ney, lector univ. E. Schechter, cercetător D. Ripianu, cercetător O. Aramă), mașini de calcul (prof. univ. Gh. Chiș, ing. M. Bocu, lector univ. I. Maruscian, cercetător E. Munteanu, cercetător T. Rus), programarea matematică (ing. L. Nemeș, cercetător V. Peteanu, cercetător L. Negrescu), teoria distribuțiilor (prof. univ. Gh. Marinescu, membru corespondent al Academiei), probleme de așteptare în procesul de producție (conf. univ. F. Radó), teoria jocurilor (cercetător Al. Nemeș). Informarea științifică a cursurilor a fost completată prin expuneri referitoare la predarea elementelor de calcul aproximativ în școala de cultură generală (conf. univ. O. Sacter, prof. E. Crăciunescu), la elemente de programare liniară ce se pot preda în școala medie (cercetător V. Peteanu), la probleme de loc geometric (lector univ. M. Fariță), la olimpiada internațională de matematică de la Berlin (conf. univ. T. Roman).

Cursanții au avut posibilitatea să viziteze în grup locuri pitorești din Buccegi, Rarău, Mezeș și Munții Apuseni, să vadă barajele de la Bicaz, Vidraru-Argeș, Firiza, să facă excursii la uzinele „Tractorul”, la Combinatul chimic „Victoria”, la Rafinaria din Cîmpina, la minele din Baia Sprie, la fabrica de lapte „Rarău” și la întreprinderea de mobilă „Steagul Roșu”, la monumente istorice

din Brașov, Sibiu, Cozia, Curtea de Argeș, Tîrgoviște, Doftana etc., la unele stațiuni balneoclimaterice. Cursanții de la Zalău au vizitat și Institutul de calcul din Cluj, unde li s-a făcut o demonstrație la mașina electronică DACICC-I, ca și Observatorul astronomic din localitate. Astfel, programul cursurilor a permis și cunoașterea reciprocă a profesorilor din diferite regiuni ale țării și o odihnă activă, binemeritată de aceștia.

În general, cursurile și-au atins obiectivul. Marea majoritate a participanților și-au exprimat satisfacția pentru faptul că li s-a creat posibilitatea de a asculta prelegeri și informări asupra unor probleme actuale de matematică, că au fost orientați asupra problemelor pe care trebuie să le studieze pentru a face față în cit mai bune condiții cerințelor școlii de 12 ani, ridicării permanente a nivelului învățămîntului nostru, pentru a-și îmbunătăți în mod continuu pregătirea științifică și a-și lărgi orizontul în scopul aducerii la îndeplinire, la un nivel ridicat, a sarcinilor trasate școlii de către Congresul al IX-lea al P.C.R. Ei au cerut totodată ca librăriile și bibliotecile școlilor să asigure deservirea mai largă a profesorilor cu literatură de specialitate.

Pentru ca problemele tratate la cursuri să fie cunoscute de toți profesorii de matematică, filialele și subfilialele S.S.M. vor organiza, cu sprijinul secțiilor de învățămînt, informări în acest domeniu. De asemenea, în completarea seriei „Probleme actuale de matematică”, din care au apărut pînă acum 3 volume cuprinzînd prelegeri ținute la cursurile de vară de la Piatra Neamț (1961) și Săcele (1962 și 1963), societatea va edita noi volume în care vor fi tipărite prelegerile ținute la cursurile de vară din anii 1964 și 1965.

Conf. univ. TIBERIU ROMAN
secretar general al S.S.M.

BIBLIOGRAFIE

ANALELE INSTITUTULUI

DE ISTORIE A PARTIDULUI

DE PE LINGĂ C.C. AL P.C.R.

nr. 4/1965

Revista se deschide cu rubrica CONGRESUL AL IX-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN în care sînt cuprinse următoarele documente:

Raportul Comitetului Central al Partidului Communist Român prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.

Raport asupra Directivelor Congresului al IX-lea al Partidului Communist Român prezentat de tovarășul Ion Gheorghe Maurer privind planul de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1965-1970.

Raport asupra Directivelor Congresului al IX-lea al Partidului Communist Român prezentat de tovarășul Chivu Stoica privind planul de 10 ani pentru dezvoltarea energiei.

Raport cu privire la proiectul Statutului Partidului Communist Român prezentat de tovarășul Gheorghe Apostol.

Rezoluția Congresului al IX-lea al Partidului Communist Român.

La rubrica Comunicări revista publică următoarele materiale: „Munca patriotică a tineretului pe șantierul reconstrucției” de A. Simion; „Din lupta muncitorilor din București în anii dictaturii militare-fasciste și al războiului hitlerist (1940-1944)” de M. Covacl; „Din lupta muncitorilor din Agheș (Sorecani) împotriva exploatarii capitaliste în anul 1933” de Gh. Bodea.

Rubrica Documente cuprinde: Documente noi privind răscoala țărănească din anul 1900.

Revista mai cuprinde rubricile NOTE BIBLIOGRAFICE și INFORMAȚII.

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

nr. 7, 1965

În sumar:

Mărețele perspective de dezvoltare a școlii

STUDII ȘI CERCETĂRI

Vasile Bunescu, Ștefania Popescu și Elena Bejat: Etapele premergătoare elaborării manualului programat pentru predarea gramaticii limbii române în școala generală de 8 ani.

Nicolae Șipos și Constantin Popescu: Perfectionarea cadrelor didactice — condiție de bază a calității învățămîntului.

Veronica Ferarini și Marin Vișan: Cu privire la metoda predării cunoștințelor despre compușii macromoleculari.

Ion Rizea: Unele constatări privind dezvoltarea intelectuală a elevilor din clasele I-IV cu predare pe obiecte de către mai multe cadre didactice.

Lucian Predescu: Opera didactică a lui Ion Creangă.

CONSULTAȚII — DISCUȚII

Tudor Toța: Educație și instrucție.

Viorica Demetrescu: Studiul textului literar în cadrul lecțiilor de limba franceză.

Rea Silvia Bărbuleanu: Unele investigații cu privire la motivele alegerii profesiei de către elevii din clasa a XI-a.

Viorica Nicolae: Educarea deprinderilor de muncă independentă la copiii preșcolari.

Tiberiu Trușter și Nicolae Anderco: Discuții cu privire la scopul și la conținutul Muzeului pedagogic.

DE PESTE HOTARE

Ion T. Radu: Cea de-a IV-a Conferință internațională a educatoților de la Alger.

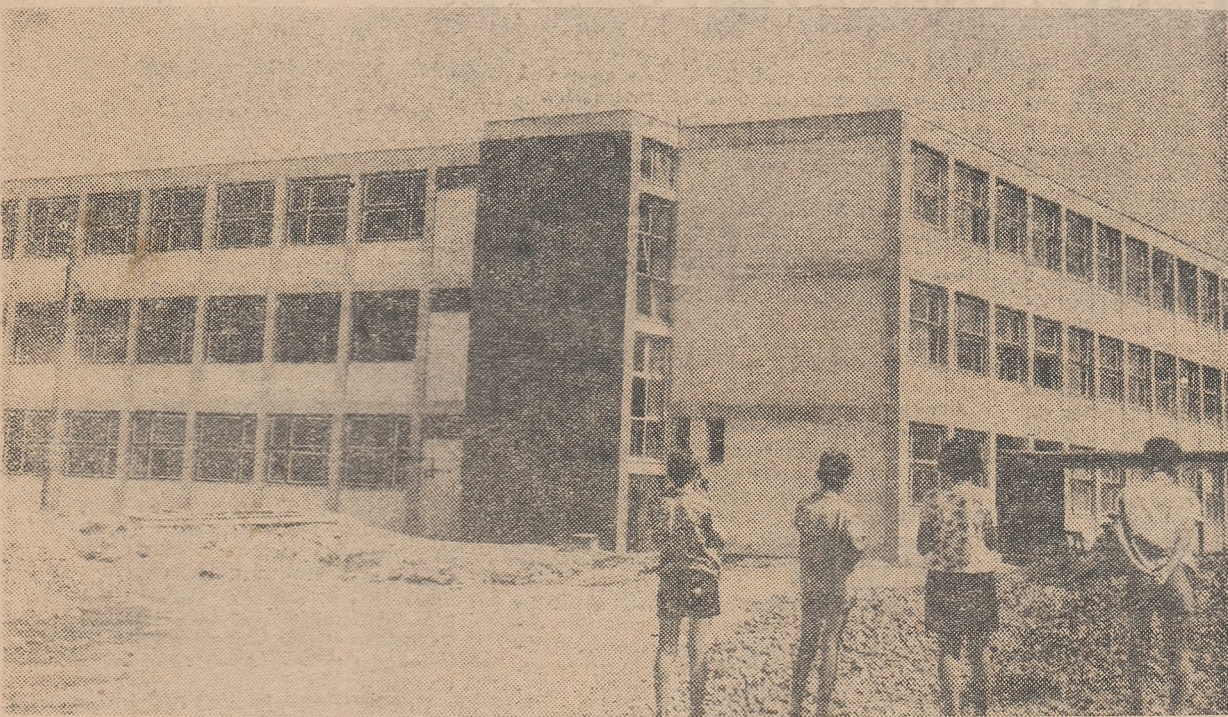
CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Valentina Filipescu și Florica Mihai: „A fi elev...” (Culegere de artă).

Mihai Sandu: I. Serdeanu, F. Diablaș — „Îndrumări metodice pentru predarea îndelungă a metodelor practice în clasele I-IV”.

Ilie Ilasievici și Simona Vornicescu: G. Pólya — „Cum rezolvăm o problemă”.

În zilele vacanței copiii cartierului Gheorghieni din Cluj intrușeau din cînd în cînd jocul spre a privi cum se finisează noua lor școală

Procesul profesorului Weir

Acțiunea se petrece într-un oraș din Anglia și este o critică puternică adresată școlii burgheze. O clasă de elevi căzută sub influența elementelor huliganice, fete contaminate de un mediu vulgar și vicios, un director conformist, care nesocotește valorile reale de dragul convențiilor și al aparențelor, profesori nepăsători, duri și dezamăgiți. Poate că în lipsă de altceva simpatia autorilor filmului se îndreaptă spre profesorul Weir, căruia marea artă a interpretului Laurence Olivier îi împrumută din farmecul său. Weir are un suflet sensibil și curat, cu aspirații spre bine și cu multă dragoste față de elevi. Aceste sentimente păstrează însă un caracter de idealism utopic, sînt lipsite de combativitate și realism. Prejudecata lui despre blîndețe și pacifism cu orice preț l-a împins în trecutul vieții lui pînă

la refuzul de a lupta în al doilea război mondial.

Ne interesează să cercetăm aici care este influența lui asupra elevilor. Faptele înfățișate în film ne îndreptățesc să credem că ea este mai adesea rea decît bună. E drept că Weir contribuie la dezvoltarea situației familiare penibile a micului Thompson. Dar să nu uităm că totuși factorul hotărîtor a fost acolo acțiunea disperată a copilului care, după ce a cerut zadarnic sprijinul lui Weir, a răspuns cu curaj și hotărîre, prin violență, la silnicia ibovnicului mamei sale și la imoralitatea pe care o vedea. În clasă timorarea lui blînjă ațîță sadismul tinerilor huligani și-l fac, în disperare de cauză, să recurgă în ciuda principiilor lui... la nua. În cazul elevului Shirley, intențiile lui bune au un rezultat și mai dezastruos.

Desigur meditațiile gratuite pe care se învoiește să le dea copilei, sînt o dovadă de conștiință profesională, dar ne punem întrebarea de ce n-a mai încercat să atragă și pe alți elevi la aceste ore suplimentare? Oare numai ea avea nevoie de ajutor? Shirley se îndrăgostește de profesor, care n-are pentru ea, e drept, decît o duloșie părintească. Dar situațiile de favoare pe care el i le creează, întîmitățile pe care i le îngăduie încurajează exaltarea fetei. În timpul unei excursii școlare, Shirley intră noaptea în camera lui Weir. Natură cinstită, profesorul o respinge, dar argumentele lui nu sînt destul de convingătoare. Jignită fata trece printr-o criză. Întrebată de mama ei asupra principelui și neîndrăznind să mărturisească adevărul, ea îl învinuiește pe profesor de atentat la

pudoare. Părinții îi dau în judecată. Urmează un proces, în care Shirley își menține declarația. Abia după ce sentința de vinovăție e dată împotriva lui Weir, cuprinsă de remușcări, ea mărturisește tribunalului adevărul și profesorul este achitat.

În mintea celor din oraș în însă bănuiala persistă. Elevii care-l sabotau pe omul blind și dezarmat sînt dispuși să-l aplaude pe presupusul desrînat.

Prin problemele de ordin etic-social pe care le abordează, filmul demască, deși fără suficiență ascuțite, conformismul și ipocrizia școlii burgheze și ne confirmă ideea că numai o atitudine fermă, principială și obiectivă din partea profesorului poate să dea rezultate bune în educația elevilor.

LEȚIȚIA PAPU